Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 214 (13703) | 1974 оной сентябриин 12, четверг | Сэн 2 мүнгэн

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГАЙ «МАЯК» КОЛХОЗОЙ МЕХАНИЗАТОРНУУД НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛХА ТҮСЭБӨӨ СЕНТЯБРЬ ҺАРАДА 150 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭХЭЭР ШИИДЭЭ

ЭДЭНЭРҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАЖА, ҺАЙН ШАНАРТАЙ НАМАРАЙ ПААР БЭЛДЭЕ!

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭХЭБДИ

Улаан-Үдын аймагай „Маяк" колхозой механизаторнуудай социалис уялганууд

Республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, эдэ үдэрнүүдтэ таряалан болон фермэнүүд дээрэ намарай бүхы хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэлгын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна. Мүн манайшье «Маяк» колхозой ажалшад шударгыгаар хүдэлжэ байна. Колхозой гэшүүд малдаа тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие урагшатайгаар ябуулна. Таряа хуряалга богони болзорто — хүдэлмэриин 18 үдэртэ дүүргэгдэз. Таряа богони болзорто хуряаһанай ашаар ургамалнай урэһээ саг соонь хааха, сэбэрлэхэ, таряалан дээрэһээ һолоомоёо зөөхэ, намарай паар ехээр хахалха аргатай болоһон байна.

Намарай паар саг соонь һайнаар хахалхада ямар аша үрэтэйб гэжэ хэлэпэнэйшье хэрэггүй. Һайн шанартай намарай паар бэлдэһэн ажахы хэзээдэшье олзотожо гараха: ургасань дээгүүр байжа, хабарай хүдэлмэри хурданаар ябадаг байха юм. Тинмэһээ манай колхоз мүнөө жэлдэ намарай паар хахалха хэрэгтэ анхарал ехээр табиһан байна. Сентябриин 12-то бүхыдөө 2 мянган гектар намарай паар хахалха түсэбөө дүүргэхэбди. Энээгээрээ һанаагаа амарангүй бидэ, механизаторнууд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд намарай паар түсэбһөө үлүү хахалха гэжэ шиидээбди. Энэ зорилгоор бэедээ иимэ уялгануудые даажа абанабди:

сентябриин 25 хүрэтэр түсэбһөө гадуур 1.000 гектар намарай паар хахалхабди. Тиигэжэ колхознай бүхыдөө 3.000 гектар намарай паартай болохо юм;

хүрьһэ һайнаар элдүүрилхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табижа, тэрэниие эгротехническэ эрилтын ёһоор хэхэбди;

намарай паар элдүүрилхэ үедөө гектар бүридэ 1,5—1,8 центнер минеральна үтэгжүүлгэ (мочевинэ, аммиачна селитр, сульфатаммони) оруулжа, адагынь 500 гектар үтэгжүүлэгдэхэ;

намарай паар хахалха хүдэлмэридэ механизатор бүхэн техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, хүн бүхэн үдэрэй даабари дүүргэгүйдөө таряалан дээрэһээ холодохогүй.

Бидэнэр хүдэлмэрөө зэргэ һайнаар ябуулхабди. «Комбайнай һүүлээр һолоомоёо соможо, плуг табиха» гэһэн уряа доро ажаллахабди.

Намарай паар хахалжа байһан механизаторнуудые урмашуулхын тула колхозой правлени болон партком мүрысөөнэй гурим тодорхойлоо. 300 гектар намарай паар һайн шанартайгаар, эрхим болзорто хахалһан механизаторто 100 түхэригэй шан барюулагдаха. 250 гектар хахалагшада — 60 түхэригэй, 200 гектар хахалһанда — 50 түхэригэй, 180 гектар элдүүрилһэндэ — 30 түхэригэй шан барюулагдаха юм.

Иимэ уялга абаха зуураа, манай жэшээгээр ажаллажа, намарай паар хахалха талаар бүхы сентябрь һарые габшагай хүдэлмэриин һара болгожо, колхоз, совхоз бүхэнэй энэ талаар түсэбөө дүүргэхыень, үлүүлэн дүүргэхыень республикынгаа бүхы механизаторнуудые, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые, мэргэжэлтэдые уряална бди.

Н. ВЕНЕДИКТОВ, Л. ЧИСТЯКОВ, И. ЕМЕЛЬЯНОВ, И. БАРАНОВ, А. РАНДИН — механизаторнууд; П. МИХАЛЕВ — ахамад агроном, В. ПАШИНИН — парткомой секретарь, Д. БОЛОНЕВ — Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой түрүүлэгшэ.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГТА

ДОЛООН ХОНОГОЙ ДҮН

Таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан комбайнернууд - машинистнүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй долоон хоногэй дүн Хамниин совхозой партком, профсоюзай болон комсомолой комитедүүд согсолбо. Хоёрдохи отделениин механизатор Ц. С. Соктоев урдынхидаал мэтэ түрүүлжэ ябана. Тэрэ таряа амяарлан хадахадаа, 7 хоногойнгоо даабариие 145 процент дүүргэһэн байба. Соктоевой шефтээ абаһан залуу комбайнер Пурбо Будаев автомашинын жолоошон юм. Энэ жэл ургаса хуряалгада хабаадалсажа байһан тэрэ комбайнай жолоодо һуунхай. Тиин аха нүхэрэйнгөө һургаал зааабаряар түрүүшынгээ 5 хоногто нормоёо 130 процент дүүргэһэн байна.

Энэ отделениин комбайнер Николай Гуржапов, нэгэдэхи отделениһээ Владимир Банзаракцаев гэгшэд долоон хоногойнгоо даабариие үдэр бүри 124—105 процент дүүргэжэ, магтаалда хүртэбэ. Эрхимлэһэн механизаторнуудта дамжуулгын Улаан тугхан, мүнгэн шан барюулагдажа, совхозой түб һууринда «Ажалай алдар солын туг» үргэгдэһэн, «Сахилгаан», «Түрүүшүүлэй нэрэ» гэһэн хуудаһанууд бэшэгдэжэ, совхозой гурбан отделениин клубууд соо үлгэгдэбэ.

ШЕФҮҮД ТУҺАЛБА

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай продснабай коллектив Енгорбойн совхозой нитын малда тэжээл бэлдэлсэжэ байнхай. Тус коллектив 110 гектарай үбһэ хуряажа, 700 гаран центнер һайн шанартай үбһэ һүрилөө. Үбһэ хуряалгын үедэ хура бороогой ороходо, тэдэнэр миин һуугаагүй, 14 гектар куузикын буртаг үбһэ ногоо түүһэн байха юм.

Мүн ажалшадай эрилтэ хангадаг комбинадай коллектив 4 гектарһаа үлүүтэй куузикын ургаса харууһалһан. 300 центнер үбһэ һүрилһэн байна.

Манай корр.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА УРГАСЫН ХУРЯАГДАЖА, НАМАРАЙ ПААРАЙ ХАХАЛАГДАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1974 оной сентябриин 9-нэй мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Таряанай хуряагдаһаниинь	Тэрэнэй сохигдоһониинь	Гектар бүриһөө (цент.)	Кукуруза	Силосэй бусад ургамалнууд	Хартаабха	Намарай паар
Баргажанай	51	85	8,4	84	71	15	18
Бэшүүрэй	66	92	9,7	92	104	7	19
Зэдын	44	63	8,1	79	106	—	13
Яруунын	26	38	6,7	—	82	11	0,8
Загарайн	38	96	6,4	72	52	—	6,0
Захааминай	52	40	9,5	28	81	—	32
Кабанскын	74	68	11,5	100	114	15	32
Хэжэнгын	31	43	5,9	39	149	—	1,0
Хурамхаанай	58	77	5,1	30	21	13	4,0
Хяагтын	47	78	11,3	80	69	1	11
Мухар-Шэбэрэй	68	62	10,5	92	81	10	15
Прибайкалиин	55	67	14,0	100	118	4	47
Хойто-Байгалай	16	22	9,3	—	—	—	93
Сэлэнгын	35	75	5,6	75	129	0,7	3,0
Түнхэнэй	30	35	9,9	100	138	4	19
Улаан-Үдын	60	94	8,7	69	39	4	29
Хориин	33	54	6,5	84	52	—	—
Республика бүхыдөө	49	71	9,0	82	92	5	18

Республикын ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАР

1974 ОНОЙ ТҮРҮҮШЫН ХАХАД ЖЭЛЭЙ ДҮНГҮҮДЭЭР СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ ЭРХИМ ҺАЙН ҮРЭ ДҮН ТУЙЛАҺАН ПРЕДПРИЯТИ, ЭМХИ ЗУРГААН, КОЛХОЗ БОЛОН СОВХОЗУУДАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ РЕСПУБЛИКЫН ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАРТА БЭШЭХЭ ТУХАЙ

1974 оной түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүдээр социалис мүрысөөндэ эрхим һайн үрэ дүн туйлаһан предприяти, эмхи зургаан, колхоз болон совхозуудай доро дурсагдаһан түрүүшүүлые республикын **Хүндэлэлэй самбарта** бэшэхэ:

ГОРОДОЙ РАЙОНУУДҺАА:

Черниговская Любовь Александровнае — үйлэдбэриин «Байкал» нэгэдэлэй 3-дахи ательегэй оёдолшон.

Хамаев Валерий Александровичые — Буркоопсоюзай автобазын жолоошон.

Иванов Алексей Никитовичые — судна бүтээлгын заводой токарь.

Халзагарова Клара Ивановнае — Улаан-Үдэ хотын 2-дохи һургуулиин багша.

Соковиков Николай Сафроновичые — авиационно заводой арматурна цехэй клейщик.

Батуев Бадма Сандаковичые — ЛВРЗ-гэй локомотив хабсаруулгын цехэй токарь.

Халудурова Надежда Андреевнае — Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой пропитчица.

Перевалов Иван Степановичые — «Теплоприбор» заводой токарь.

Горбунов Василий Ивановичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

Сандаков Владимир Цыденовичые — барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын модошо дархашуулай бригадир.

Дамбуева Надажда Андреевнае — Улаан-Үдын 4-дэхи городской больницын врач.

Хатхеева Мария Михайловнае — Улаан-Үдын хотын 20-дохи һургуулиин багша.

Балабанов Владимир Алахаевичые — Улаан-Үдын мяханай консервын комбинадай хүдэлмэришэн.

Григорьев Пётр Павловичые — 1-дэхи СМУ-гай шулуушан.

Федотов Семён Проклантьевичые — «Главвостоксибстройн» 8-дахи автобазын жолоошон.

Фомина Мария Андреевнае — Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын буд нэхэгшэ.

ХҮДӨӨГЭЙ АЙМАГУУДҺАА:

Маслов Василий Николаевичые — Баунтын аймагай Цыпиканай приискын гидромеханическа аргаар алта малтадаг коллективэй бригадир.

Чиркова Антонида Ивановнае — Баргажанай аймагай Шитханай совхозой тугалшан.

Фалилеев Алексей Фёдоровичые — Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой тракторист.

Свистунов Дмитрий Яковлевичые — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Рабдаев Гасарун Лубсановичые — Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон.

Горячин Николай Семеновичые — Кабанскын аймагай Кабанскын загаһанай заводой загаһашан.

Доржиева Дыжит-Ханда Очировнае — Яруунын аймагай Нарһатын совхозой һаалишан.

Самбилов Даша Цыденовичые — Захааминай аймагай Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоһоной уурхайн забойщик.

Цыденова Цыпилма Булатовнае — Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон.

Дампилов Георгий Николаевичые — Хяагтын аймагай «Родина» колхозой кукурузашан.

Бадмаева Цыбикжап Люшеевнае — Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон.

Кудряшов Алексей Павловичые — Загарайн аймагай Хандагатайн ЛПХ-гай комплексно бригадын бригадир.

Степанов Виктор Михайловичые — Хурамхаанай аймагай Һахалиин совхозой зүгышэн.

Шалдаев Владимир Заяхановичые — Прибайкалиин аймагай Селенгинскэ модо ябуулдаг баазын хүдэлмэришэн.

Арзухаев Мэлс Ошоровичые — Ахын аймагай «50 лет Октября» колхозой мал адуулагша.

Мешкова Людмила Ивановнае — Хойто-Байгалай аймагай ангай совхозой ан үсхэбэрилэгшэ.

Балалаешников Петр Васильевичые — Сэлэнгын аймагай Бага-Холбоолжоной разрезэй экскаваторай машинист.

Засухин Владимир Георгиевичые — Сэлэнгын аймагай Галуута-Нуурай СУГРЭС-эй комсомол-залуушуулай бригадын бригадир.

Дымшеев Владимир Доржиевичые — Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой жолоошон.

Пархаева Дулма Лопсоновнае — Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой һаалишан.

Овчинникова Галина Дмитриевнае — Улаан-Үдын аймагай «Пригородный» совхозой һаалишан.

Алексеева Лукерья Яковлевнае — Улаан-Үдын «Искра» колхозой гахайшан.

Коломин Георгий Петровичые — Сэлэнгын аймагай Ноёхоной сельпогой жолоошон-наймаалагша.

Калашникова Домна Васильевнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой галуунай фермын шубуу үсхэбэрилэгшэ.

ҮГЭЭ БОДОТО ХЭРЭГЭЭРЭЭ ДҮҮРГЭБЭ

Ростовой комбайнернуудай ажалай элитэ ехэ баатаршалга

Ростовско областиин «Московский» совхозой комбайнер Н. В. Бочкарёвой хүтэлбэрилдэг ургаса хуряалгын звеногой коллективэй ажалай элитэ ехэ баатаршалга тухай мэдээсэл энэ жэлэй ургаса хуряалгын эхиндэ бүхы орон соогуурнай сахилгаан түргэнөөр тараа һэн.

Механизаторнуудай ажалай энэ баатаршалгые парти, правительство үндэрөөр сэгнээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев звеногой коллективтэ үнэн зүрхэнэй амаршалга эльгээһэн, комбайнер Н. В. Бочкарёвто Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон, звеногой бүхы гэшүүд гүрэнэй үндэр дээдын шангуудта хүртэһэн байгаа.

Леонид Ильичэй эсэгэ ёһоной амаршалгаар, Эхэ оронойнгоо үндэр дээдын шагналаар урмашан зоригжоһон звеногой коллектив үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэхые шиидэн, энэ жэлэй ургаса хуряалгын үедэ «Колос» түхэлэй дүрбэн комбайнаар 100 мянган центнерһээ бага бэшэ таряа сохихо, ургаса хуряалгын хүдэлмэриие һайн шанартайгаар хэжэ, нормоёо дүрбэ шахуу дахинаар үлүүлхэ гэһэн уялга абаа һэн.

Звеногой коллектив сентябрь һарын эхеэр КПСС-эй Центральна Комитедтэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй нэрэ дээрэ бэшэг эльгээбэ. Абаһан уялгаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн тухайдаа ургаса хуряалгын баатарнууд энэ бэшэг соогоо мэдээсэнэ:

«100 мянга гаран центнер гэхэ гү, али комбайн бүхэндэ дунда зэргээр 25 мянган центнер ороохото, ороохотобобово ургамалнуудые, просо хадаха уялгаа дүүргээбди гэжэ Танда элидхэн мэдээсэжэ байһандаа баяртайбди. Гэбэшье туйлаһан энэ амжалтамнай звенодо заха хизаар бэшэ даа.

Манай совхозой ажалшад туйлаһан амжалтаяа батадхан, ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табина: 1975 ондо, түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ гектар бүриһөө 200 пүүд ороохо таряа хуряахын түлөө мүрысэхэ; 1974—1975 онуудай үбэлжэлгын үедэ нитын адууһа малда элбэг хүрэхэ эрхим һайн шанартай, шэмэтэй тэжээл бэлдэхые шармайн оролдоно.

Манай ороной экономическа хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын тула бидэ, бидэнэртэй суг хүдэлдэг нүхэднай бүри һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэбди.

Совет арадай, манай Эхэ ороной аша туһада, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгын аша туһада олон удаан жэлнүүдтэ энхэ мэндэ ябахыетнай, аша үрэ ехэтэйгээр ажаллахыетнай Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, хүсэнэбди.

Ургаса хуряалгын звеногой коллективэй даалгабаряар: Н. Бочкарев, И. Афоничев, Б. Киселев, Н. Новиков».

(ТАСС).

ГЕКТАР БҮРИҺӨӨ 26 ЦЕНТНЕР

70 наһа хүрэһэн Антон Спиридонович Тарасов эрбэ гаран жэл луговодоор хүдэлнэ. Эртэ хабар байхаһаа сабшалангаа үһалжа, үтэгжүүлжэ эхилһэн юм. Тиигэһэнэйнгээ ашаар энэ жэл хэршье ган гасуур байбашье һаань, ехэ үбһэ ургуулжа абаа. Мүнөө Антон Спиридонович 2160 центнер һайн шанартай үбһэ һүрилөөд байна. Иигэжэ гектар бүриһөө 26 центнер үбһэ хуряагаа юм.

Иимэ ехэ тэжээл бэлдэһэнэйнгээ түлөө «Зырянский» совхозой дирекциин, парткомой, рабочкомой зүгһөө баяр баясхаланда хүртөө. Пенсионер Тарасов энэ үдэрнүүдтэ үбһэ бэлэдхэжэ дүүргээд, таряа хуряагшадта туһалхаяа гараба.

П. ХАЛТАНОВ.

Л. И. БРЕЖНЕВ С. СИНГХТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хани ёһоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэһэн Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингхтэй сентябриин 10-да уулзажа хөөрэлдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ хабаадаа. Совет-индиин харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай асуудал, мүн уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Советскэ Союзай ба Индиин Республикын хоорондохи хани барисаае, али алиндань ашатай туһатай харилсаа холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэ совет хүтэлбэрилэгшэдэй ехэ туһа хүргэжэ байһыень Индиин правительство үндэрөөр сэгнэнэ гэжэ Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр мэдүүлээ. Азида, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын тула Индиин правительствын бэелүүлдэг гадаадын политическэ хараа бодол тухай тэрэ Л. И. Брежневтэ мэдээсээд, социальна ба экономическа хүгжэлтын асуудалнуудые Индиин ямараар шиидхэжэ байһан тухайнь хөөрэбэ. Москвада хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө С. Сингх гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргөө.

Азидахи, бүхы дэлхэй дээрэхи байдалые амгалан тайбан болгохын тула Индиин бэелүүлдэг политикые Советскэ Союз залан сэхээр дэмжэнэ гэжэ Л. И. Брежнев мэдүүлээд, эб найрамдалай ба дэбжэлтын замаар ороноо саашадань хүгжөөлгэдэ амжалта туйлахыень энэдхэг арадта, И. Гандиин хүтэлбэрилдэг правительствада хүсэбэ.

СССР-һээ Индидэ байдаг элшэн сайд В. Ф. Мальцев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин референт Е. М. Самотейкин, Индиһээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд К. Ш. Шелванкар, Индиин МИД-эй Зүүн Европын оронуудай хэрэгүүдые шиидхэдэг таһагые даагша П. Джейн хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

ҺАНАЛ НЭГЭТЭЙ

Чилидэ фашис урбалтын хэгдэжэ, Арадай нэгэдэлэй хуулита правительствын унагаагдаһаар нэгэ жэл үнгэрбэ. Энээнтэй дашарамдуулан, ВЦСПС мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, фашис хунтада эсэргүүгээр Чилиин ажалшадай, арад зоной баатар тэмсэлтэй аха дүү ёһоной һанал нэгэтэй байһанаа олон миллион совет ажалшадай үмэнэһөө үшөө дахин мэдүүлээ.

Чилиин дээрмэшэ сэрэгүүдэй харата муухай ябуулгануудые, хашалта харшалалтануудые болюулгаха, орон дотор конституционно ба демократическа эрхэ сүлөө, Чилиин ажалшадай нэгэдэмэл профцентрэй ажал ябуулгые һэргээхэ, Чилиин Компартиин Генеральна секретарь, сенатор Луис Корваланиие, нитын түрүү үзэлтэй бусад ажал ябуулагшадые, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө хаагдаһан бүхы хүнүүдые шорон түрмэнүүдһээ, лагерьнуудһаа дары сүлөөлхэ эрилтэ мэдүүлгэ дотор табигдана. Чилиин арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын ябуулга улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уряатайгаар ВЦСПС уласхоорондын профсоюзай организацинуудта, бүхы оронуудай национальна профцентрнүүдтэ хандаба.

(ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНЫЙ УУЛЗАЛГА ХЭЭ

СОФИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Египедэй Араб Республикын Премьер-Министрэй нэгэдэхи орлогшо Абдель Азиз Хигазитай, Араб Социалис Союзай ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Мухаммед Хафез Ганемтэй эндэ уулзажа хөөрэлдэбэ.

Совет-египет харилсаае хүгжөөхэ асуудалнууд, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулгада хабаатай асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

ХАНИ ЕҺОНОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

СОФИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живковтэй сентябриин 10-да эндэ уулзаба.

КПСС-эй ба БКП-гэй, СССР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи аха дүү ёһоной харилсаае саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ асуудалнууд, уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд хани ёһоной хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

СОВЕТ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ НЮТАГАА БУСАБА

СОФИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци Эхэ орондоо ошохоёо сентябриин 10-да Болгариин ниислэл хотоһоо мордобо. Грузиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо армиин генерал Н. В. Огарков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский гэгшэдһээ бүридэһэн делегаци Болгариин социалис революциин 30 жэлэй ойе һайндэрлэлгын баяр ёһололдо хабаадаһан байна.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, гэшүүндэ кандидатнууд, БКП-гэй ЦК-гай секретарьнар, БКП-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүд Болгариин Арадай Республикын партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд СССР-эй НРБ-гэй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ делегациие үдэшэбэ. СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский, НРБ һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

СССР-эй НРБ-гэй Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ. Нүхэд Н. В. Подгорный, Т. Живков хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа, сэрэгшэдтэй мэндэшэлэлдэһэн байна.

Софиин олон хүн зон аэропорт дээрэ совет айлшадые халуунаар үдэшөө.

Энэл үдэртөө делегаци Москвада бусажа ерэбэ.

ХОНИД ҮРЭЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Могойн-Эхин гэжэ газарта Хурбын совхозой хонишод В. Балдандоржиев, А. Вахрушев гэгшэд 450 хонидые харууһалжа байнхай. Эдэнэр зунай шэмэтэй тунга ногоондо хонидоо таргалуулха, хүсэ шадалынь нэмээхэ зорилготойгоор адуулаа. Энэ отарада хонидой үрэжүүлгэ һаяхан эхилэнхэй юм. Тус совхозой 2-дохи отделениин зоотехник С. Захирова энэ харюусалгатай хүдэлмэри эрхилнэ, техник-үрэжүүлэгшэдтэ заабари үгэнэ.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хори.

ХАРЮУСАЛГАТАЙ УЧАСТОГУУДТА — КОММУНИСТНУУД

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үбһэнһөө хүсэд гараадүй байтарнай таряа хуряалгын халуун хаһа эхилбэ. Тарялан дээрэ хэгдэдэг хүдэлмэри бүхэн хүндэ хүшэршье, харюусалгатайшье. Заатал һаа, хаһа саг, болзор гэжэ байдаг. Һайн шанартайгаар хэхэ хэрэгтэй. Ушар нимэһээ таряа хуряалгын бүхы хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ, хүн зоной эдэбхи үүсхэл, урма зориг бадаруулха, түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнууд партийна организациин, коммунистнуудай шиидхэхэ, бэелүүлхэ гол зорилгонь болоно. Бидэ энэ талаар өөрын зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхойбди. Юуб гэхэдэ, хүдөө ажахын шухала шухала хүдэлмэриин үедэ эмхидхэгдэдэг мүрысөөн гуримшуулагданхай. Түхэл маягаа олонхой гэжэ тоолодогбди. Эндэ нэн түрүүн үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг коммунистнуудай ажалай түрүү жэшээ ехэ үүргэ дүүргэдэг байна.

Ростовско областиин «Московский» совхозой механизаторнуудай, мүн Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой комбайнер, СССР-эй Верховно Соведэй депутат О. Б. Аюшеевэй үүсхэл манай механизаторнуудай дунда халуунаар дэмжэгдэжэ, улам эршэтэйгээр ажаллаха хэрэгтэ зоригжуулаа. Мүнөө колхозоймнай тракторно-таряан ажалай табан бригадануудта «поли дээрэ нэгэшье хоолос, һолоомон соо монсогоршье ороо̃һо үлөөхэгүй» гэһэн уряа доро ургаса хуряалга ябажа байна. Нёдондонойхитой жэшэбэл, гектар бүриһөө 2,5—3 центнерээр ехэ гэхэ гү, али бүхыдөө 75.000—80 000 центнер орооһо хуряажа, гүрэнтэеэ хүсэд тоосохо, малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ, ерэхэ жэлэй ургасын үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр хаажа абаха, страховой жаса байгуулха, намарай паар хахалха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэхэ мэтын шухала шухала хүдэлмэринүүдээ һайн шанартайгаар, түргэн шамдуугаар дүүргэхэ зорилго механизаторнууднай урдаа табинхай. Таряа хуряалгын бүхы хүдэлмэри поточно аргаар 20 үдэрэй туршада сүм дүүргэгдэхээр хараалагданхай.

Би энэ бэшэг соогоо таряа хуряалга дээрэ манай коммунистнуудай ямар зэргээр хубаарилагдан табигдаһан тухай, тэдэнэй ажал хэрэг, түрүү ябаха үүргэ ба нүлөөн тухай хөөрэхэмни.

Хуряалгада орохоһоо бүри эртүүр бригада бүхэндэ партийна суглаан боложо, коммунист бүхэнэй урдахи харюусалга, тэдэнэй бэелүүлхэ нүлөөлхы үүргэ тухай асуудалаар хөөрэлдөөн болоо һэн. Агитатор, политинформаторнууд, арадай хиналтын пост, партийна бүлэгүүд баталагдаһан, хуряалгада хабаадагшадай дунда ябуулагдаха ниитэ политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин түсэб, мүрысөөнэй, түрүүшүүлые материальна болон моральна талаар урмашуулха гурим зохёогдоһон юм. Удаань агитатор болон политинформаторнуудай, арадай хинагшадай семинар үнгэргэгдэһэн байна.

Таряа хуряагшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ коммунистнууд түрүүлжэ ябана гэжэ хэлэхэ уялгатайб. Комбайнер коммунистнууд Ц. Ц. Дашиев, У. Г. Назаров, Д. Б. Дашабылов, Ф. Г. Шурыгин болон бусад оньһон машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, халаанайнгаа даабариие 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, бусадтаа үльгэр жэшээ харуулан хүдэлнэ. Жэшээнь, хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдэй нэгэндэ 2-дохи бригадын комбайнер Я. Ф. Кушнарев 20 гектар таряа хадаха даабаряа 30 гектарта хүргөө. Бэрхэ комбайнер үглөөдэрынь, нүгөөдэрыньшье энэ амжалтаяа дабтаад лэ байгаа. Үнинэй комбайнер, коммунист Яков Филипповичэй туйлаһан энэ ехэ амжалтада зорюулагдаһан «Сахилгаан» хуудаһан бригадада гаргагдажа, үдэшэниинь партийна бүлэгэй гэшүүд сугларжа, нүхэрэйнгөө туйлаһан амжалта, ажалдаа хэрэглэһэн онол аргыень хаража үзөөд байхадаа, комбайнер бүхэн нүхэр Кушнарев шэнгеэр хүдэлжэ шадаха гэһэн тобшолол хээ. Тиигэжэ социалис мүрысөөн бүри үргэдэжэ эхилһэн юм. Уданшьегүй комбайнернууд А. Л. Потрачков, У. Г. Назаров, Галтайн бригадаһаа Ц. Ц. Дашиев, Хушуун-Үзүүрһээ Д. Б. Дашабылов, Калиновкын бригадаһаа Ф. Г. Шурыгин болон бусад үдэрэйнгөө даабари холо үлүүлэн дүүргэдэг болоһон байха юм. Тиихэдэ августын 27-ной үдэр тракторист В. Ф. Ацгоновой агрегат (комбайнерынь Г. Ф. Кушнарев) кукурузын набша намаагаар 109 тонно силос даража, үдэрэйнгөө даабари 2,5 дахин үлүүлһэн жэшээтэй.

Комбайнер, тракторист болон жолоошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргагдана, полевой стан дээрэ тэрэ дүнгые харуулһан бюллетень эли газарта үлгэгдэһэн самбар дээрэ тунхаглагдана. Халаан соогоо түрүүлжэ гарагшадта зорюулан, тусхай «Сахилгаан», «Дайшалхы» хуудаһануудые тэрэ үдэртэнь гаргадаг гуримтайбди. Тэдэнэй ажалдаа хэрэглэһэн онол арга тухай асуудалаар агитатор, политинформаторнууд механизаторнуудтай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Мүрысөөнэй ябасые саг соонь тодоор харуулжа, олондо мэдээжэ болгохо тушаа ехэ анхарал хандуулнабди. Полевой стан бүхэндэ тусхай самбар бии. Тоо бүридхэлшэд, соёлшод хүдэлмэриин үдэр бүриин дүн, хүн бүхэнэй олоһон салин хүлһэн тухай материалнуудые тэрэ самбар дээрэ толилдог гээшэ. Мүн бригадануудай комбайнай агрегадуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөнэй ябаса тухай мэдээсэлэй бюллетеньнүүд гаргагдадаг байна.

Ажалдаа шалгарһан комбайнернуудые моральна болон материальна талаар урмашуулха гурим баталагданхай. Хуряалгын түрүүшын 20 үдэрэй туршада 4.000 центнерһээ бага бэшэ таряа сохиһон комбайнернуудта 100 түхэригэй сэнтэй бэлэг барюулагдажа, «тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй таряа хуряалгада эрхилэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо. Тиихэдэ 3500 центнерһээ дээшэ орооһо сохигшод хоёрдохи зэргын шанда хүртэхэ (75 түхэригэй бэлэг), правлениин, парткомой дамжуулгын улаан вымпел барюулагдаха юм. Урмашуулгын иимэ гурим хараалхадаа, хадагдаһан гектарай хэмжээн анхаралда абтахагүй, харин суглуулан сохигдоод, колхозой амбаарта тушаагдаһан орооһоной хэмжээн гол эрилтэнь болоно. Тиимэ болохолоороо хуряалга дээрэ хүдэлжэ ябаһан комбайнернууд, жолоошод болон бусад хүдэлмэришэд ургасын гээлтэ хоролтодо орохогүйн түлөө бүхы оролдолгоёо гаргаха болоно бшуу. Нимэрхүү гуримтайгаар тогтоогдоһон шангуудта жолоошод, трактористнууд мүн лэ хүргэхэ юм.

Таряа хуряалгын хүдэлмэриин дүүрэһэн хойно мүрысөөнэй эсэсэй дүн согсологдожо, дээрэ дурсагдаһан шангууд түрүүшүүлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй үдэрые һайндэрлэжэ байха үедэ барюулагдаха байна. Тэрэ болотор 1200 гектар намарай паар хахалагдаһан, поли дээрэхи һолоомон сүм сомогдоһон байха зэргэтэй.

Ургаса хуряалга дээрэ үдэр һүнигүй ажаллажа байгшадай хоёрдохи гэрынь мүнөө полевой стан болонхой. Тиимэһээ тэндэ һайнаар амарха, культурно-ажаһуудалайнь эрилтэ хүсэд хангаха хэрэгтэ партийна организаци ехэхэн анхарал хандуулаа. Стан бүхэндэ халуун эдеэн холо бэлэн байдаг, механизаторнууд һайнаар амарха аргатай. Радиоприемник, телевизор тодхогдонхой. Хүнүүд ажалайнгаа һүүлээр шэнэ газетэ, журнал, ном уншадаг, шатар даам табидаг.

Үрэ ехэтэйгээр мүрысөө эмхидхэхэ, ябасыень саг соонь харуулха, олондо мэдээжэ болгохо, түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ, ниитэ политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байха зорилготойгоор партийна организациингаа дэргэдэ табан хүнһөө бүридэһэн тусхай штаб байгуулаа һэмди. Тус штабта парткомой гэшүүд булта оронхой.

Колхозоймнай механизаторнууд партийна организациин, коммунистнуудай хүтэлбэри доро энэ жэлэйнгээ таряа хуряалгые богони болзор соо, гээлтэдэ оруулангүйгөөр сүм хуряажа абахын, гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө заагагүй дүүргэхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ улам эршэтэйгээр ажаллажа байна. Партийна организациин бүридэлдэ ородог 87 гэшүүдэй хахадынь таряа хуряалгын эгээл харюусалгатай участогуудта хүдэлнэ, тэндэхи бүхы хүдэлмэриие партийна нүлөөн доро абанхай.

И. ИВАНОВ.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь.

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИИН АШААР

Манай эндэ ган гасуур боложо, үбһэ ногоон ба орооһо тарияанай ургасада ехэ хохидол ушаруулба. Ушар тиимэһээ адхашье үбһэ, хоолосшье таряа гээхэгүйн түлөө бүхы шадалаараа оролдохобди гэжэ үбһэшэд ба механизаторнуудай социалис уялга соо хэлэгдэнэ. Тиимэшье байха ёһотой ха юм.

Колхозой партком болон правлени үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын эхилхэһээ урид социалис мүрысөөе эмхидхэхэ асуудал дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэһэн, социалис мүрысөөнэй гурим баталан абаһан байна.

Түрүүшээр үбһэшэдэй дунда ябуулһан ажал хүдэлмэри тухай хөөрэхэмни. Колхоз соомнай бүхыдөө үбһэ хуряалгын долоон звено эмхидхэгдэһэн байна. Үбһэ хуряалгын эхилхэһээ урид үбһэшэдэй хамтын суглаае үнгэргэжэ, тэрэ суглаан дээрэ социалис мүрысөөнэй гуримууд, үдэр бүриин ажалай нормо, ажалай түлбэри тайлбарилагдаһан, социалис уялганууд баталагдаһан байна. Тиихэдэ үбһэшэдые соёлой, ажаһуудалай талаар хангаха хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа бэлэй. Үбһэшэдэй звено бүридэ агитаторнууд, политинформаторнууд томилогдоо һэн.

Үбһэ хуряалгын үедэ, жэшээлхэдэ, агитаторнууд партиин гэшүүн Р. А. Ширабон, П. Д. Батомункуев, М. Н. Самсонов, Г. Р. Ракшаева болон бусад саг үргэлжэ ойлгууламжын хүдэлмэри үбһэшэдэй дунда ябуулдаг байгаа. Ушар тиимэһээ тэдэнэй ажалладаг звеногойшье ажал хүдэлмэриин урагшатай байһаниинь гайхалгүй. П. Д. Батомункуевай хүтэлбэрилдэг звено колхоз соо үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ гурба дахин нэгэдэхи һуури эзэлжэ, колхозой парткомой болон правлениин дамжуулгын Улаан тугта шанда хүртэһэн байна. Түрүү звенонуудай хүндэлэлдэ зорюулан, ажалай алдар солын туг колхозой түбтэ үргэгдэдэг, тэдэнэй ажалай амжалта тухай «Сахилгаан» хуудаһа гаргадаг, нютагай радиогоор дамжуулдаг байнабди.

Гэхэтэй хамта, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо соносхохо зорилготойгоор колхозой парткомой ба правлениин гэшүүд үбһэшэдтэ гаража, социалис мүрысөөнэй ябаса, түсэб дүүргэлтэ тухай тодорхойгоор хөөрэдэг, зорилгонуудыень харуулжа үгэдэг зантай.

Тэдэнэр орон доторхи, хилын саанахи һонинуудые хөөрэжэ үгэхэ даабари парткомһоо абадаг байна. Тиигэжэ хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха арга нүхэсэл олодог байнабди.

Таряа хуряалгада орохоһоо урид механизаторнуудай дунда нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа һэмди. Таряашан бүхэн өөрынгөө харюусалгые һайнаар ойлгоһон, юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэхээр зэһэ бэлэй. Ган гасуур болоһон тула, мүнөө дээрээ гектар бүриһөө 7 центнер орооһо хурнажа байнхайбди, гектар сабшалан бүриһөө 9 центнер үбһэн хуряагдана. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлһөөр.

Таряашадай дунда социалис мүрысөөн түрүүшын үдэрһөө дэлгэрээ һэн. Таряа хуряалга дээрэхи мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри гаргагдажа байдаг. Долооч хоногой ажалай дүнгүүдээр, колхоз соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн комбайнер колхозой парткомой, правлениин дамжуулгын вымпелдэ, шанда хүртэдэг. Таряа хуряалгын үедэ 300 гектарһаа үлүү газарай орооһо сохиһон комбайнер «таряа хуряалгаар колхозой 1974 оной чемпион» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ, курортдо ошожо амарха түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаха юм. Комбайнернуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүн гол түлэб долоон хоног болоод лэ гаргагдажа байдаг. Түрүү һуури эзэлһэн комбайнерай нэрэ хүндэдэ зорюулан, ажалай алдар солын туг полевой стан дээрэ, колхозой түбтэ үргэгдэдэг. Мүрысөөнэй ябаса тухай тусхай бюллетень мэдээсэдэг, «Сахилгаан» хуудаһан гаргагдажа, олондо соносхогдодог байна. Тиигэжэ манай колхозой партком мүрысөөе һайнаар эмхидхэхэ, механизаторнуудые моральна ба материальна талаарнь урмашуулха гэжэ оролдоно.

Манай колхозой агитаторнууд, политинформаторнууд таряа хуряалгын үедэ ажал ябуулгаяа улам үргэдхэжэ байна. Тракторно-таряан ажалай бригадануудай бригадирнууд, мэргэжэлтэд, механизаторнуудшье тэдэнэй тоодо оролсоно. Ойлгууламжын хүдэлмэри һайчаар ябуулжа, байгша оной таряа хуряалгые нэрэтэй түрэлгэйгөөр үнгэргэхэ гэһэн зорилгоёо бидэнэр мүнөө бэелүүлжэ байнабди.

Б. ДУЛМАЖАПОВ.
Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

БЕЛОРУССИИН ССР. Витебскын харьяата ажахынууд хоорондын үйлэдбэриин нэгэдэл һү, овощ, хартаабха үйлэдбэрилгын, үүлтэртэ залуу мал үдхэлгын промышленна технологи амжалтатайгаар шудалжа байна.

МАЛ АЖАХЫДА — ПРОМЫШЛЕННА ТЕХНОЛОГИ

Витебскын город шадарай зонын 5 колхоз болон 3 совхоз тус нэгэдэлэй бүридэлдэ ороно. Ажахы бүхэн юридическэ, үйлэдбэриин болон мүнгэн сангай талаар хэрэгүүдээ бэеэ даагаад эрхилхэ эрхэтэй.

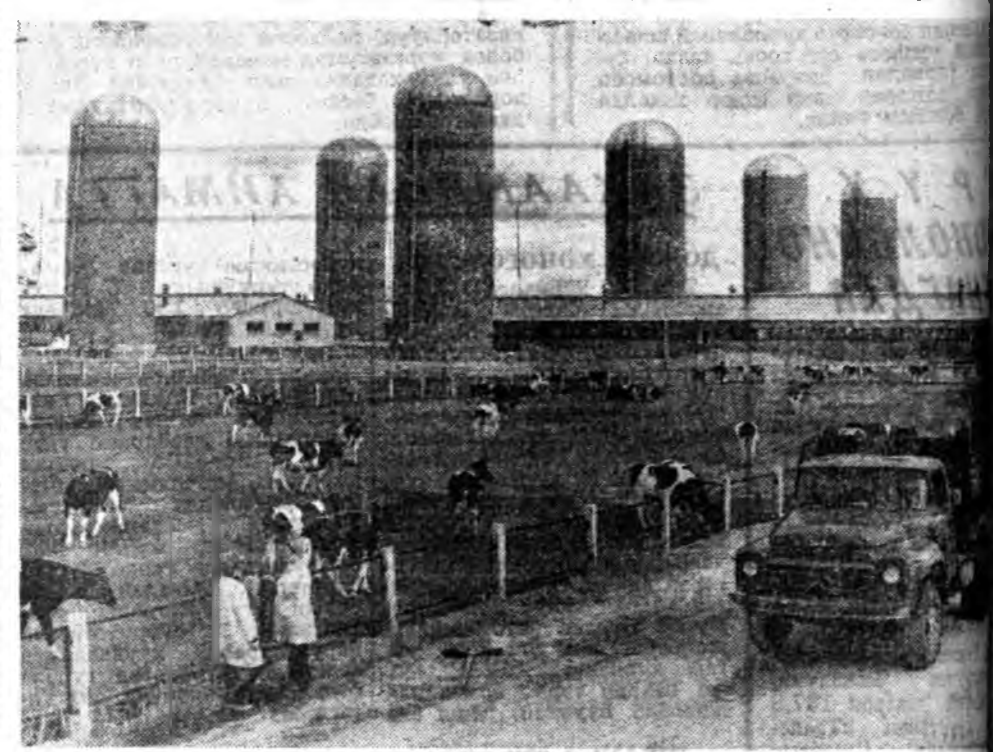
Энэ жэлдэ үйлэдбэриин нэгэдэл дээрэ бүхыдэнь абажа харахада гектарай 30 центнер орооһон абтаа. 150 центнер хартаабха абаха гэжэ хараална.

Тиихэдэ Улаан Армиин нэрэмжэтэ колхоздо газар таряалангай 100 гектар газар бүхэндэ 1.500—1.500 центнер һүн үйлэдбэрилэгдэхэ байна. Туһалбариин болон ажаһуудалай байра байдалтай 800 үнеэдэй байха шэнэ фермэнүүд баригдаа. Фермын 30 хүдэлмэрилэгшэдэй хүн бүхэндэ дунда зэргээр 26, оньһон аргаар үнеэ һаалгын операторта 125 үнеэд хүртэнэ. Нэгэдэлэй бүхы ажахынуудай һаалиин мал олошоруулха залуу малые Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гансаараа түлжүүлдэг байна. Тус ажахы бэшэ долоон ажахынуудһаа гараһаар 10—20 хоноһон туталнуудые абажа, хоёр жэл болотор түлжүүлээд, абаһан ажахынуудтаа һөөргэнь бусаадаг. Тиихэдэ «Белоруссия» колхоз олон жэлэй үбһэ ногооной үрэһэ ургуулха шэглэлтэй, «Зароново» совхоз үхэрэй мяха болон хартаабха үйлэдбэрилдэг, «Витебский» совхоз овощ ехээр үгэдэг, орооһото ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ бэлдэдэг байна. Тус нэгэдэлэй ажалай дүй [...] хүдөө ажахын [...] бүри түргэнөөр [...] хүдөөгэй ажалшадай [...] байдал һайжаруулха [...] арга боломжо нээжэ [...]

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: [...]гэдэлэй соведэй [...] Зүүн гарһаа — «Зар[...]» совхозой директор В. [...]дечкин, Улаан Арми[...] [нэ]рэмжэтэ колхозой тү[...]шэ, Социалис Ажала[...] М. Кац болон «Белор[...]» колхозой түрүүлэгшэ [...]шевой оперативна зүб[...] үедэ.

Һаалиин мал олошор[...] залуу мал үдхэхэ [...] нэрэмжэтэ колхозой [...] ажалай фермэнүүд.

ТАСС-ай фотохро[ника].

ОРОЛДОБОЛ, УЯЛГА ДҮҮРГЭГДЭХЭ

Табан жэлэй түсэб дүүргэгшэд

Андрей Никитович Хлебниковэй отарада үдэ багта ерэхэдэмнай, хонидынь уһалалгадаа оронхой байба. Худагынь гэрэйнгээ хажууда һэн тула һоол амар гээшэ ха. Хонидойнгоо уһалха, хургаха һамбаанда Андрей Никитович үтэ шатынь ухашалдаг, шархынь эмшэлдэг заншалтай юм. Мүнөө хонидыень харахадамнай тобир тарганууд, шархатай, үтэтэйшье хонин үсөөн янзатай.

— Үдэр бүрил иигэжэ үзэжэ, хаража байгаагүйдэ хонин гээшэ түргэн муудадаг, гарзалхадаашье болодог юм,— гэжэд ахалагша хонишон хэлэбэ.

— Хонидоо ямар аргаар харууһалдаг, ажалладаг гээшэбта?—гэжэ һониирхоходомнай, Андрей Никитович үг-маг гээд:

— Юун тиимэ онсо арга байхаб даа, шадахысаа оролдоол бэзэб. Үглөөгүүр эртэ бэлшээридэнь гаргадагби. Үдын халуунда уһалдаг, хургуулдаг аабзаб даа. Тиигээд үдэшын һэрюугээр бэлшээдэг гээшэб. Хонидтоо һайн бэлшээри олохо, бэдэрхэ гээшэ ехэ шухала юм. Бэлшээриинь хэды хоноод лэ һэлгүүлдэг хүм. Бэшэшье юумэн үгыл даа.—гэбэ.

— Жэлһээ жэлдэ һайн түл абадаг байнат. Энээн тухайгаа юу хэлэхэ гээшэбта?

— Өөһэдөөл харыт даа, мүнөө хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлжэ байнабди,—гэжэд Хлебников бидэниие пунктын гэр руу уриба.

Искусственна аргаар хони үрэжүүлдэг пункт ямар байха ёһотойб гэжэ эндэһээ жэшээ абамаар. Зарим пунктда ороходо, гэр соонь муухай, уйтан, харанхы байдаг, үрэжүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг зэр зэмсэгүүдынь эмхи гуримгүйгөөр хаягданхай, жэбэ жонходошье баригдашанхай хэбтэдэг. Үрэжүүлэгшэшье өөрөө һалан муухайгаар хубсалһан, даг хара болошоһон халаад үмдэнхэй хүдэлдэг байна. Үрэжүүлгэдэ нимээр хандахадаа, һүүлдэнь ямар түл абалтайб даа?

Харин Хлебниковэй пунктда юу хараабибди? Эндэмнай һаруул, уужам, сэбэр. Зэр зэмсэгүүдынь байра һууридаа, ялайлдашатараа аршагданхай. Үрэжүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг хүбэн, марли, элдэб растворнууд зохидхоноор хушагданхай байна. Сэбэр сагаан халаадууд ханада үлгөөтэй.

— Юрэдөө, эндэмнай хэн эзэн юм? Үрэжүүлэгшэмнай хэн гээшэб,—гэжэд асуубаб.

Андрей Никитович энеэгээд:

— Эзэниинышье, үрэжүүлэгшэншье би хүм даа,— гэбэ.

— Зарим эхэнэрнүүдшье иимэ сэбэрээр байлгажа шадахагүй хаш даа, гээд сэдьхэбэб.

— Өөрөөл хонидоо үрэжүүлхэдэ дээрэ юм даа,— гээд, Хлебников аргаахан хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

— «Тохир хурган аман тээшээ»,—гэлсэдэг гүб даа. Энэ оньһон үгэ һайтай, муутайшье юм ааб даа. Хонидоо өөрөө үрэжүүлхэдээ нарин нягтаар, шанартай һайнаар хүдэлхые оролдоно ха юмши. Хонин бүхэниие заал һаа үрэжүүлхэ гэжэ тэмсэнэш. Үрэжүүлхынгээ хажуугаар эхэ хонидоо шэнжэлнэш, дэлэн муутай, хүгшэрһэн, муудаһан хонид элирүүлэгдэнэ гээшэ. Зарим үрэжүүлэгшэд ерэхэдээ, хайша хэрэг, һаланаар хандадаг, хонидой үрэжүүлэгдээ болёошье һаань, анхарангүй орхижорхидог байна.

Хонишоной һүрэгөө өөрөө үрэжүүлһэнэй үрэ дүн ямар байнаб? Дүрбэн жэл соо зуун эхэ хонин бүриһөө зуунһаа дээшэ хурьгад жэлдээ абтана гээшэ. Энэл ха юм даа, оролдосын аша үрэ!

Колхозой зоотехник Владимир Чимитович Балсанов ахалагша хонишондоо ехэ һонин дуулгахаяа ерэһэн аад:

— Андрей Никитович, бидэ мүнөө үглөөгүүр лэ тооложо гаргабабди, тамнай табан жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэбэ гээшэт,—гээд баясан дуулгаба.

Иимэ һонин дуулахадаа хонишон баһал баярлаха хүхихэнь ха гэжэ хүлеэһэмни, Хлебников халташье тиигэһэн хэбэргүйгөөр:

— Түсэб гэнэ гүш? Колхозоймнай бүхы хонишод лэ тэрэ түсэб гээщые дүүргэдэг һаань, бүри һайн байгаа бэшэ гү, — гээд зоотехнигээ асуунгяар хараба.

— Дүүргэхэ, заатагүй дүүргэхэ. Зүгөөр тамнай гансашье колхоз соогоо бэшэ, баһа аймаг соогоошье табан жэлэйнгээ түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэһэн түрүүшын хонишон болобо гээщэт!— гээд, Владимир Чимитович урмашан харюусаба.

Иимэ хөөрэлдөө шагнахадаа, бишье һонирхоод, хонишонһоо асуубаб:

— Түсэбөө жэлээр урид дүүргэхын тула хэр ехэ оролдолго гаргаба гээшэбта?

Андрей Никитович намай гайхангяар хараад:

— Би зорюута түсэб дүүргэхэ гэжэ хамһээ үлүү оролдоогүйб. Ажал хэхэ гээшэ миниин юрын лэ уялга ха юм даа,—гэжэ хэлэбэ.

Энэ хэлэһэн үгэнүүд дээрэнь би удаахан лэ бодолгото болооб. ...Миниин юрын лэ уялга! Бүхы зон иигэжэ сэдьхэжэ ябадаг һаа, ямар байха һэм? Үни хада коммунис общество байгуулагдаад байха байгаа бэшэ гү?

Зурагш[...]

Зай, энэ хүмнай [...] жэл соо юу хээ юм[...] жэлэй туршада 112 [...] нооһо гүрэндэ туша[...] сэбтэй һаа, 112,55 [...] тушаагаа. Хонин [...] 3,6 килограмм ноо[...] шалха һаа, 4,1 кг [...] хайшалаа. Хурьга[...] нүүр 470 центнерт[...] һаа, 486,3 центнер [...] 2604 хурьга абаха һа[...] хурьга абаһан байна[...] тын аймагай Ран[...] нэрэмжэтэ колхозой [...] ша хонишон Андрей Н[...] вич Хлебников иигэ[...] бан жэлэйнгээ түсэб [...] жэл соо дүүргэбэ гэ[...] хэдэ бэшэгдэбэ гээш[...]

Түрүү хонишоной [...] найнь намтар дээ[...] үгөөр тогтобоя, ни[...] Андрей Никитович [...] ков долоон жэл хон[...] хүдэлнэ. Долоон [...] эрдэмтэй юм. Дүшэ[...] наһан дээрээ иимэ [...] туйлаба. 1973 оно[...] лис мүрысөөндэ [...] гараһандаа, Хүндэ[...] дэг орденоор ша[...] ВДНХ-гай мүнгэн [...] хүртөө бэлэй. Нэгэдэ[...] сай хонишон гэһэн [...] гэдэ хүртэнхэй.

Иимэл хүнүүд Ра[...] вай нэрэмжэтэ кол[...] даршуулжа, гүр[...] баялигта хубитая [...] ябадаг юм лэ даа.

Д. ДЫЛГЫ[...]

Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Доодо-Үшөөтын хоёрдохи һү һаалиин фермын коллектив һүүлэй үедэ ажахы соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Эндэ эбтэй эетэй коллектив хүдэлнэ. «Эхэ-Герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Надежда Шергина мүнөө пенсидэ гарабашье, дуратай ажалаа орхёогүй, залуушуултай хамта хүдэлнэ. Цырен-Ханда Цыренова, Даша Чагдурова, Надежда Шергина гэгшэд түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1400 килограмм һү һаагаа.

С. Б. Цыренжапова, Ц-Д. Е. Дашабылова, А. С. Катаршина болон бусад дүй дүршэлтэй, ажалша бэрхэ һаалишад гэжэ ажахыдаа суурхадаг юм. Тэдэнэй ажалынь мүн лэ урагшатай һайн.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Доодо-Үшөөтын һү һаалиин хоёрдохи фермын залуу һаалишан Д. Чагдурова; һаамхай үнеэд бэлшэжэ ябана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

САГЫЕ АХИНА

Үгтамжын дээшэлүүлэгдэһэн түсэб уридшалан хараалха үүсхэл предприяти дотороо эхи түрүүлэн гаргаһан Холтоһон руднигай В. М. Ринчиндоржиевай, Д. У. Самбиловай даадаг забойщигуудай бригаданууд ехэ һайн амжалтатай ажаллажа байна.

Сагые ахин ажаллажа ябадаг нүхэр Ринчиндоржиевай толгойлдог бригадын коллектив түсэбтэ табан жэлэй даабариие В. И. Ленинэй мүндэлһэн үдэр —1975 оной апрелиин 22-то дүүргэхэбди гэһэн шэнэ уялга абанхай. Тиихэдэ нүхэр Самбиловай бригада[...] табан жэлэй түсэбтэ [...] хахад жэл эртүүр [...] зорилготой.

Эдэ коллективүүд[...] дэмжэгшэд Зэдын [...] молибденэй комбинат[...] олошоржо байнхай. [...] Верховно Соведэй [...] нүхэр Афанасьевай, [...] Шебалдин, Савельев [...] садай толгойлдог бри[...] урдань абаһан уялга[...] лэнхэй, сагые ахин [...] байна.

А. БУ[...]
Захааминай аймаг[...]

АЯАНДА АЯЛГА МАГТААЛ ЗЭДЭЛНЭ

даа,
Хонишод болоод
суурхадаг.
Баатар түрүү ажалаараа
Бултаниие ахижа гараба!»

Иимэ шүлэглэмэл магтаал Гааханай отарын ахалагша хонишон, Дэрээнэй сомоной Соведэй депутат Зинаида Хамаровна Ухиновада, мүн тэрэнэй гэр бүлынхидтэ зорюулагдана.

Үнинэй хонишоноор хүдэлжэ ябаһан, Аяанай үрэжэлтэ һайхан талые хушама дүн сагаан хурьгадые жэл бүри түлжүүлдэг мэдээжэ хонишондо иимэ мүрнүүд дэмы зорюулагдаагүй. Зинаида Хамаровна хани нүхэртэйгөө, Дамба Эрдынеевич Раднаевтай хамта хонин дээрэ хүдэлнэ. Дамба Эрдынеевич Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай гал дүлэн соогуур ото ябалсажа гараһан, Алдар Солын орденоор шагнагдаһан байна. Сэхыень хэлэхэдэ, ажабайдалай түрүү зэргэдэ ябалсажа, залуу хонишодто үльгэр жэшээ харуулһаар ха юм.

Эрхим һайн ажалыень совхозой дирекци үндэрөөр сэгнэжэ, Германиин Демократическа Республика ошохо путевкоор шагнаа. Тиигэжэ үбгэн һамган хоёр энэ жэлэй хабар ГДР ошожо ерэһэн байна. Берлин хүрэтэр дайлалдаһан Д. Э. Раднаевай хараха, омогорхон хөөрэхэ юумэн одоо олон.

«Табан жэлэй баатар
алхасада
Танайшье хубита
оруулагдаха.
Амжалта түгэс түрүү
ажалтнай
Алтан үзэгүүдээр
һиилэгдэхэ!».

Энэ шүлэглэмэл магтаал совхозой түрүү хонишон Леонид Дашиевич Рабжаевта зорюулагдана. Леонид Дашиевичтай энэ магтаал тухай хөөрэлдэхэдэмни, урдаһаам миһэрэн хараад, иигэжэ хэлээ һэн: «Хэжэл байһан ажалнай гүбэ, юрэдөө. Иигэжэ магтаһанайншье үлүү хаш даа».

Ажалша бэрхэ хүн одоол иимэ байдаг бэшэ аал. Бээ һайрхахагүй, нэгэ шэглэлээ бариад лэ ябаха. Энээнһээ һайхан юумэн үгы ха юм. Тиимэ хүнүүдэй нэгэн Л. Д. Рабжаев болоно. Ушар иимэһээ, совхоз, аймаг соогоо магтаалтай.

«Намаагай тунга
бэлшээридэ,
Хушууран ябана
хонидынь.
Тобир тарган
хурьгадынь
Хашаагай саагуур
собхоролдоно!».

Энэ шүлэг совхозой түрүү хонишон Ц. Е. Догдановада зорюулагдана. Зүгөөр энэ хонишонтой уулзажа шадаагүйб. Теэд шүлэг соо дууһан хэлэгдэнэл. Үшөө юу нэмээжэ болохоб?

«Үбэлэй янгинама
хүйтэндэшье,
Зунай аяма
халуундашье
Уйдажа ябахые
мэдэхэгүй,
Урагшаал дабшанаш,
Бурлаев!».

Жэлэй дүрбэн сагта, хура бороотойдошье, хии бараандашье хамаагүй байлсажа, отол хонидойнгоо хойноһоо ябаха нэгэл тиимэ уялга бии. Ажал хэрэгтээ бүхы сэдьхэлһээ хандажа, совхозойнгоо баялигые арьбадхалсажа ябагшадай нэгэн Ц. Б. Бурлаев болоно. Тэрээндэ иимэ мүрнүүд дэмы зорюулагдаагүй байха.

«Бултанай сэдьхэл
ээзлһэн
Бубеевтэнэй ажал
найдамтай.
Тунжинай нугын
шэдитэйдэ
Гүрүүлжэ гараад,
алдартай!»

Үнинэй хонишоноор хүдэлдэг Аграфена Эрдынеевна Бубеева совхоз соогоо үнинэй магтаалтай. Тэрэнэй дүрые Хүндэлэлэй самбарта, аймагай газетын хуудаһанда харахат. Шүлэгэй удхаар тухайлхада, Аграфена Эрдынеевна гэр бүлөөрөө хонин дээрэ хүдэлнэ ха. Энэнь ехэл һайн гээшэ. Гансашье нугын ногооной шэдитэйдэ хонидынь тэбээрнэ бэшэ, харин хонишодой оролдолго эндэ яахын аргагүй бии ха юм. Нютагай шүлэгшэ энэниие анхаралһаа табихаа һанаа. Теэд яахаб!.. Харин саашадаа магтан домоглохоор хонишодынь улам олошорхол байха. Энээндэнь ямаршье һэжэг түрэнэгүй.

2. АВТОЛАВКЫН ДЭРГЭДЭ

Сомоной Соведэй нүүдэл сесси дүүрэжэ, түрүү хонишодто мүнгэн шангууд барюулагдаа. Ажаллаһанай зэргээр шагнал абаһаниинь ехэтэ һайшаалтай. Шухалань гэхэдэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдажа, хэр зэргэ хүдэлжэ байһанаа булта мэдэбэ. Магтаал шүлэгүүд соо дурдагдаһан габан түрүү хонишод нэн түрүүн шанда хүртөө.

Һонирхолтойнь гэхэдэ, энэ үедэ автолавка совхозой түб һууринһаа ерэжэ, хүнүүд хүл хөөрсэг бололдобо. Хубсаһа хүнар гэрэй хэрэгсэл, саахар, дабһа абахы дуратайшуул олон. Автолавка отара, гүүртэнүүдээр ходо ябажа байдаг.

— Хүүгэдэй гутал ехэл хомор ерэнэ. Харин мүнөө юу хээ абажа үрдибэлби. Үхибүүднай һургуулидаа ябажа эхилээ. Одоол таараха бэшэ гү, — гэжэ хоёрдохи отделениин веттехник Е. Б. Мунгунова хэлээд, гоёхон гуталнуудые дээрэ үргэжэ байгаад харуулха юм.

Үнинэй веттехнигээр хүдэлжэ, тоогүй олон хони хурьгадые аргалжа, шадал тэнхээтэй болгоһон энэ эхэнэрэй баярлахашье гайхалтай бэшэ. Аймагай, совхозой түбһөө холо байрладаг хонишод автолавкада найдана. Сүлөөтэй сагай гарахада Хурамхаан ерэдэг. Теэд хэрэгтэй юумэниинь олдохогүй, хооһоор бусаха баатай болодог шуу.

Хэды хонишод тэбхэрхэн саарһа баринхай:

— Байза, мүнөө хэнэй ээлжээн бэ? — гэжэ дуугаралдажа, үнөөхи саарһаяа харана.

Ушарынь гэхэдэ, холодильник абаха дуратайшуул олон байгаа. Тиимэһээ сэлисогтэ ээлжээгээр бэшэгдэһэн байгаа. Тэрэ автолавка нэгэ холодильник асаржа, тэрэнь хоёрдохи отделениин Аяанай хонишондо хүртөө һэн.

3. ЗУЖЭГ НААДАН, АЯЛГА ДУУН

Дэрээнэйхид аялга дуунда ехэ дуратай. Тэрэ үдэр аймагай соёлой байшангай агитбригада Аяанда ерэжэ, хатар наадаараа, аялга дуугаараа хонишодые баясуулаа. Энэ талаар уран пайханай хүтэлбэрилэгшэ, Хурамхаанай хүгжэмэй һургуулиин багша Х. Халзановагай аша габьяа ехэ. Зүжэг нааданай программые богонишогоор аад, удха түгэлдэрөөр, хүдөөгэйхидэй одоо баясамаар зохёоно.

Дэрээнэй соёлой байшанда тон һайшаалтай юумэн хэгдэнэ. Арадай театрайнь коллектив залуу драматург Д. Дылгыровэй «Залуу наһанай охин» гэжэ зүжэг үнгэрэгшэ хабар найруулан табяад, аймаг соогуураа ябажа харуулаа. Харагшадай магтаалда хүртэһэн юм. Гол рольнуудтань механизатор Ж. Балданов, зоотехник Б. Арамхиев, тракторист А. Будаев, мүн О. Ринчинов, Ц. Борбонов гэгшэд бэрхээр наадажа, зониие баясуулаа.

Таряа хуряалгын дүүрэхэтэй хамта театрай эдэбхитэд сугларжа, шэнэ зүжэг найруулан табиха тухайдаа хэлсэхэ түсэбтэй. Мүнөөдэрэй гэхэ гү, али мүнөө үе сагай эрилтэдэ гүйсэд һайнаар харюусахаар зүжэгүүдэй үгы шахуу байһанда нютагай артистнар ехэл гомдоно. Буряад арадай мүнөө үеын байдалые харуулһан зүжэгүүд тухай хэлэгдэнэ. Энэнь тон зүйтэй!

Энэ жэл Алла һууринда хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули нээгдээ. Тиигэжэ Улаан-Үдэһөө аяар табан зуу гаран километр холо оршодог үшөө нэгэ нютагта хүгжэм зэдэлхэнь гээшэ.

Улаан-Үдын хүгжэмэй училищи дүүргэһэн Александр Санжиев гэгшэ арадай инструментнүүдэй класс хүтэлбэрилжэ, аялга дуунда дуратай үхибүүдые һургаха юм. Иигэжэ үхибүүд бэлиг шадабаряа, эрдэм мэдэсээ улам баяжуулжа, имагтал коммунис үзэл бодолтойгоор, дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлэгдэнэ бшуу.

М. ОСОДОЕВ,
манай корр.

Хурамхаанай аймаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын
Агуухэ дайнай түүхын дэбтэрһээ

ҺҮРЭДЭГГҮЙ «Б У У»

Сэрэгшэ ябаһан хүнтэй хөөрэлдэнэбди. Энэ хүнэй үнгэрһэн дайнай замаар ябаһые бултыень түүхэлхэ болоо һаа, нилээд ута даа. Эдээниие бултыень домоглонгүй, миин лэ эсэсэй, Берлинэй тулалдаанда хабаадалсаһан тухайдань дурдаябди.

Нэгэдэхи Белорусска фронтын сэрэгшэд Варшава —Познань шадархи түгэс хүсэтэ добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, Одер мүрэн хүдар сохижо оробо. 1945 оной январь һарада Варшава сүлөөлэгдэбэ. Энээниие абахын түлөө болоһон шэрүүн хатуу байлдаануудта Польшын баатар габьяата 1-дэхи армиин сэрэгшэд дайсанай эсэргүүсэлтэ даража, Эхэ оронойнгоо түб хотодо түрүүн оролсобо. Эдэнтэй сугтаа манай 61, 47, 3-дахи арминуудай сэрэгшэд.

Энэ хото сүлөөлһэнэй удаа январь һарын нэгэ үглөөгүүр эртэ лейтенант Калашниковые 79-дэхи корпусой командир генерал Переверткиндэ ерэхэ гэжэ дуудаба.

Корпусой штабай начальник полковник И. С. Крылов энэ генералтай сугтаа байлсаба. Сэрэгэй уставай ёһоор лейтенантын хандахада, генерал гараараа һуури тээшэ зангаба.

— Танай хэрэг дээрэһээ харахада, дайнай урда тээ фотокорреспондентээр удаан хүдэлһэн байнат. Энэ зүб аабза, — гээд С. Н. Переверткин лейтенантда хандаба.

— Нүхэр генерал, зүб лэ даа.

— Фашис арьяатаниие уурхай соонь асаржа, үй бута сохихо сагнай газаа оробо, — гээд генерал хэлэбэ. «Рейхэй» түүхэ домог, «алдар солыень» олон миллион хүн зоной шуһаар бэшэхые жүрөөдэгшэдые түүхын сүүдлэхэ саг ойртобо. Гитлерэй фашизмые үгы хэхэбди. Теэд Гитлерые түшэмэлнүүдтэйнь Германида арамнайлһан капитализм һүүлдэ мүн лэ иимэрхүү арьяатадые гаргахагүй гэжэ яажа хэлэжэ болохоб. Ушар иимэһээ, дайнай дүүрэжэ байхада, фашизмын муухай мүр сараа, ут удха харуулһан документнүүдые шадаал һаа, олоор суглуулха ёһотойбди. Хүн зон энээн тухайда мэдэхэ, хэзээдэ һэргэг байха ёһотой.

Иигэжэ хэлээд, генерал абяагүй болошобо. Волго мүрэнэй эрьеһээ Варшава хүрэтэр һунаһан энэ сэрэгшын зам гурбан жэл шахуу үргэлжэлһэн байгаа. Энэ бэрхэшээлтэ замай километр бүхэниинь шуһата дайгаар абтаһан, үнэһэн тоборог. болотороо һандарһан юм. Бодолгото болоод һууһан энэ сэрэгшын толгой соо эдэ бүгэдэниинье орожо болоо даа. Крылов Калашников хоёрыньшье абяа шэмээгүйнүүд һууна. Дайсанай шуһата замые эдэнэр һайса мэдэхэ, нюдөөрөө хараһан зон ха юм.

Генерал нюураа нэгэ эльбээд, Калашников тээшэ хараба.

— Дуршэлтэй фотожурналист байнат. Тиигээдшье сэрэгэй хүн гээшэ аабзат даа. Тиимэ һэн туладатнай таниие тусхай бүлэгтэ оруулха гэлсээбди. Зорилготнай тиимэ хүндэшье бэшэ — юумэ буулгахат. Зүгөөр, ажал ехэл байхабши бы даа. Онсо удха шанартайшье даалгабари байжа болохо.

Лейтенант Калашников үнэхөөрөө ехээр хүдэлдэг байба. Берлинэй түлөө дайн байлдаануудай үедэ эхинһээнь адаг хүрэтэр отол буулгажа ябаа. Зарим даалгабаринуудынь үнэхөөрөө онсо удха шанартай байдаг бэлэй.

Илалтата 1945 онһоо хойшо гушаад шахуу жэл үнгэрөө. Леонид Федорович Калашников дайнай һүүлшын үдэрнүүд тухайда, нүхэд-сэрэгшэд тухайдаа домоглоно. Илалтын салют хүрэтэр ерэжэ шадаагүй нүхэд тухайдаа хөөрэнэ. 3-дахи армиин сэрэгшэд, командирнууд ябаһан хүнүүдтэй үнгэрэгшэ жэлдэ Москвада уулзаһан тухайдаа хөөрэнэ.

Генерал Переверткинэй тиихэдэ хэлэһэн үгэнүүдэйнь тон зүб байһыень мүнөө дахин дахин ойлгонобди. Фашизмын үлэгдэлэй һаласагүй байһаниинь бодото байдал гэршэлбэ. Баруунай зарим оронуудта шэнэ түхэлэй «фюрернүүд» бии болонхой, дууладаг «дууниинышье» хуушан, мүр сараанышье хуушан даа. Гитлерэй сэрэгэй ноёдой үлэгдэл зүүн зүг тээшэ добтолхо уряатайгаар хашхаралдадаг зандаа.

Үнгэрһэн дайнай зэрлиг муухай үйлэ хэрэгүүдые, фашизмын шэнжэ шарай гэршэлһэн фото-зурагууд стол дээрэнь табяатай, шанга дохёо болонхой байна.

...Империскэ канцеляри. Гитлерэй бункер. Алуурай камера, электрын хүсөөр хүниие боожо аладаг газар. һуури. Эсэгын захиралтаар хоро уулгажа алаһан Геббельсын үхибүүд, «гурбадахи рейхэй» ноёдой үхэһэн бэе гэхэ мэтэ олон зурагууд. Үһөө эрзылгэмээр, зэбүүрхэмээр документнүүд — фашизмын нюур шарай эдэл даа.

— Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ шуһа, нёлбоһо дахин адхаруулхаяа жүрөөдэһэн амитад үшөөл биил даа,—гээд Леонид Фёдорович зурагуудаа илгажа байхадаа гүбэд гэбэ.

Фашис зонхилогшодой хүүрнүүдые таниха, тодорхойлхо тухай табиһан актын фото-буулгабари байна. Бусад хүнүүдтэй хамта 3-дахи армиин 79-дэхи стрелково корпусой фотокорреспондент, лейтенант Калашников гараа табиһан байна. Энэ документ Везыменский, полковник Клименко гэгшэдэй номууд соо оролсонхой.

Берлиниие эзэлхын түлөө болоһон эсэсэй байлдаан тухай, фашис уута соогоо ноёдойнь хосоролго тухайда маршал Г. К. Жуковай ном соо эли тодоор бэшээтэй байдаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн байлдаанай замаар буугаашье, фотоаппарадаашье бариад дайлалдажа гараһан сэрэгшэн Л. Ф. Калашников Улаан Одоной хоёр орденоор, «Варшава сүлөөлһэнэй түлөө», «Берлин абаһанай түлөө» гэһэн медальнуудаар, бусад хайра тэмдэгүүдээр шагнагданхай. Иигэжэ манай нютагай хүн Илалтын хэрэгтэ ехэ хубита нэмэри оруулалсаа юм.

Улаан-Үдэ хотодо Л. Ф. Калашниковые мэдэхэгүй гү, али энэ хүнтэй уулзаагүй һургуулиин шабинар тэжэ байхагүй. Пионернүүдэй дружинануудта, заводуудай цехүүдтэ, сэрэгшэдтэ айлшалдаг юм. Леонид Федоровичой хүтэлбэрилдэг фотокружокто орохо гэжэ үхибүүд ехэтэ оролдодог гээшэ. 16 жэлэй саада тээ бишье энэ хүнэй занятида ерээд, амаа ангайгаад һуугаа бэлэйлби.

Тэрэ үедэ гүйлдэжэ ябаһан маанад шэнги хүбүүд, басагадта Леонид Федорович олон урок үгөө һэн даа. Саша Мисников, М. М. Дегтярев мэтэ хэдэн олон шабинарынь кино буулгадаг болоо. Г. Шевцов, В. Кокорин мэтэ хүнүүд ехэ ехэ фотолабораторинуудта хүдэлдэг юм. Мүнөө кружокто һурагшадайшье ажал хаа хаанагүй, тэрэ тоодо хилын саана харуулагдаад, үндэр сэгнэлтэдэ ороно.

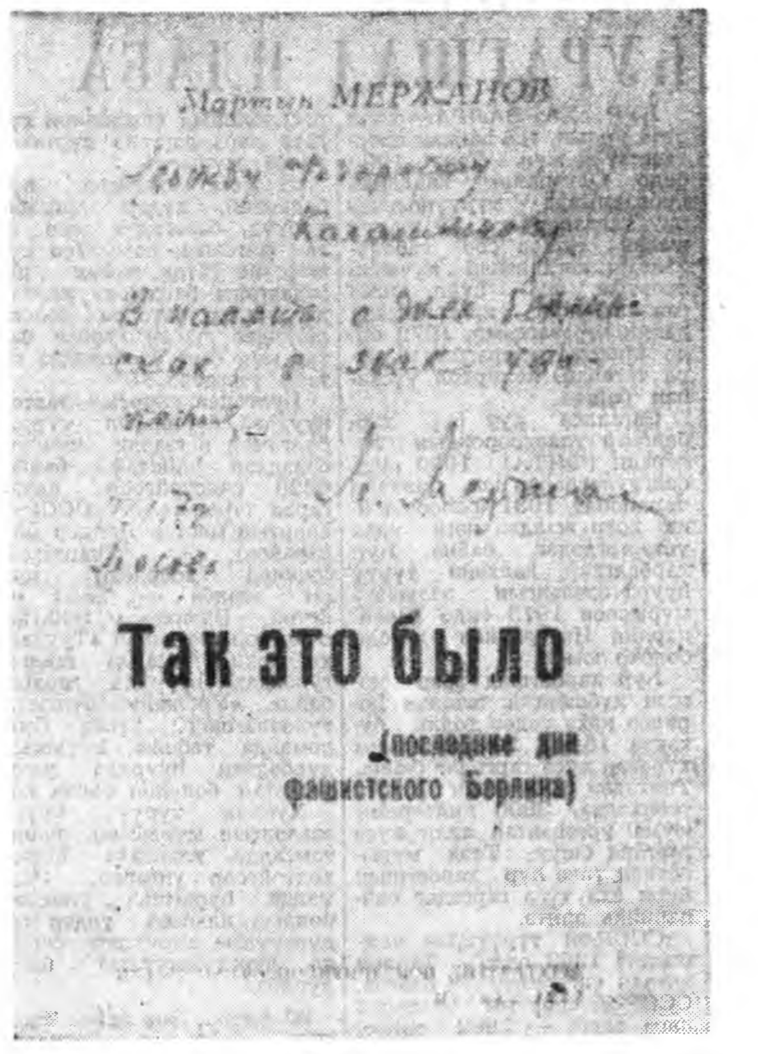
Леонид Федоровичые тойроһон олон үхибүүдые харахадаа, өөрынгөө эдир наһа, фотокружок, һонирхолтой аяншалгануудаа һанаандаа оруулнам.

Фотоаппарадаар буулгаха «кадр» бэдэрхэ хэрэгтэнь туһалхадаа, оршон тойрониие адаглажа, хаража һураха хэрэгтэй гэжэ һургадаг юм. Оршон тойрон гээшэмнай Эхэ орноймнай элдин тала дайда, хүн зон — гэрэлтэ ерээдүй тээшэ дабшагшад болоно.

Газар дэлхэйе хаража ойлгохоор, түрэл дайдадаа, совет хүндэ дуратайгаар ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунист, сэрэгшэ Калашниковай наһанайнь хэрэг болонги. Тиимэ хадань энэ хүнэй шабинар олошоржол байдаг.

Н. ЕФИМОВ.

Л. Ф. Калашниковай буулгаһан зурагуудһаа эндэ үгтэбэ.

Мартын МЕРЖАНОВ

Так это было

(последние дни фашистского Берлина)

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой гараад байхада

«Тусхай дунда һургуулинуудые саашадаа бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо хэмжээнүүд тухай, тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанар һайжаруулха тухай» гэһэн тогтоол КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ баталагдан абтаба. Манай республикын хорёод шахуу техникум болон училищиин, дунда эрдэм болон техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар тэрэ тогтоолые һонирхон угтажа, коллектив дотороо зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээнүүдые хараална. Мүнөө тогтоол тушаа һанамжануудые толилбобди.

БАЯРТАЙГААР УГТААБДИ

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан «Тусхай дунда һургуулинуудые саашадаа бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо хэмжээнүүд тухай, тусхай дунда һургуулитай мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанар һайжаруулха тухай» гэһэн тогтоол уншаад байхадаа, түрэл парти, түрэ засагнай ээлжээтэ анхаралаа бидэндээ хандуулба гэжэ ойлгонобди. Зүб даа, орон доторнай бүгэдэ ниитын дунда һуралсалые бэелүүлхын түлөө тэмсэл боложо байнхай. Энэ ехэ хэрэгтэ тусхай дунда һургуулинууд, техникумүүд хубитаяа оруулхаһаа гадна, эдиршүүлдэ мэргэжэл олгодог үүргэтэй ха юм. Минии һанахада, техникумүүдтэ болон училищинуудта хүдэлдэг багшанар тус тогтоолые ехэ баяртайгаар угтаһан байха.

Харин манай хэлхэе холбооной техникумэй коллектив тэрэ тогтоолтой дашарамдуулан, дунда эрдэмтэй ерээдүйн мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанарые һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалха юм.

Манай техникум дүрбэн таһагтай. Хэлхэе холбооной элдэб һалбарида хүдэлхэ шадабаритай мэргэжэлтэд бэлдэгдэдэг гээшэ. Манай техникум дүүргэгшэд Алас-Дурнаар, Баруун болон Зүүн Сибириин нютагуудаар, Дунда Азиин хото городуудаар тарадаг, мүн Ураалай шэлэһээ баруулжашье эльгээгдэдэг юм.

Мүнөө арадай ажахын бүхы һалбариин алишье талаараа хүгжэжэ байһан үедэ хэлхэе холбооной һайн мэргэжэлтэд олоороо хэрэгтэй бодожол байдаг гээшэ. Хэлхэе холбооншье хүгжэнэ, тэрээндэ элдэб оньһон орёо аппаратура бии болоно. Тиимэһээ хэлхэе холбооной мэргэжэлтэд эрхимээр бэлдэгдэхэ ёһотой.

Хэрбээ орон доторнай хэлхэе холбооной 26 техникум тоологдодог һаа, хэлхэе холбооной оройдоол зургаан институт бии юм. Харин хэлхэе холбооной элдэб һалбарида имагтал дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэй хүмүүд хүдэлхэ бэшэ, дээдэ һургуулитайшуулшье хэрэгтэй бшуу. Тиимэһээ бүхы предмедүүдээр эрхим ба һайн гэһэн сэгнэлтэтэй, дипломно проект һайнаар хамгаалһан гү, али гүрэнэй шалгалта тиимэ сэгнэлтэтэйгээр тушааһан эдиршүүлые үдэрэй таһаг дүүргэгшэдэй 10 процент хүрэтэр — олоһон мэргэжэлээрээ саашаа һурахынь тула дээдэ һургуулида абахые зүбшөөһэн мүрнүүдые уншахада, урматай байна. Урдань эрхим гэһэн диплом абаһан лэ хүнүүд табан процентын тоодо орожо, тусхай дунда һургуули дүүргэмсээрээ, институтда орохо эрхэтэй байгаа ха юм.

Эдэ мэтын зүйлнүүд тусхай дунда һургуулиин һурагшадта һайн һурахаар эрмэлзэл түрүүлхэ байна. Мүн баһа найман жэлэй һургуули дүүргэхээ байгшадые һонирхуулха, техникумдэ һураха хүсэл түрүүлхэ байна. Юрэдөө, найман жэлэй болон дунда һургуулиин багшанар парти, правительствын шэнэ тогтоол тушаа шабинартаа хөөрэжэ үгэхэ, ушар удхыень ойлгуулха аабза гэжэ найдагдана. Тиигэбэл шалгалтын конкурсдо бэлэдхэл һайнтай эдиршүүл сугларха, тэдэнэй дундаһаа эрхимүүдыень шэлэхээр болохо бшуу.

М. ЭРДЫНЕЕВА,
хэлхэе холбооной
техникумэй директор.

ХҮДЭЛХЭЛ ГҮБДИ ДАА!

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилээд байхада КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гараба. Тус тогтоол соо тусхай дунда һургуулинуудта, тэндэ мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанарые эрид һайжаруулха тухай хэлэгдэбэ. Дунда эрдэмэй мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникумүүд, училищинууд олон, тэдэ һургуулинуудта хүдэлдэг багшанаршье олон. Хүн бүхэн тэрэ тогтоолые һонирхожо уншаа ёһотой.

Би тус тогтоолые ехэ һонирхожо уншааб. Өөрөө библиотечнэ таһагта багшалдагби. Библиотекэнүүдэй хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол байгша ондо гараа һааб даа. Тиихэдэ минии хүдэлдэг газарта хабаатай хоёрдохи тогтоол гараба ха юм.

Илангаяа һонин юумэниинь юун бэ гэхэдэ, техникумүүдэй болон училищинуудай багшанарай дунда байд гээд лэ тусхай шалгалта (аттестаци) үнгэргэхэ тухай хэлэгдэнхэй. Энэ хадаа эрдэм мэдэсээ саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байхыемнай маниие уялгална ха юм. Үнэхөөрөөшье, тусхай дунда һургуулинуудта эрхим бэлэдхэлтэй багшанар хүдэлхэ ёһотой бшуу. Юуб г хэдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые имагтал эрхим багшанар бэлдэхэ аргатай ха юм. Тиимэһээ багша бүхэн өөрынгөө хүдэлмэриие шүүмжэлхы нюдөөр хараха болоно. Гэхэ зуура бидэ имагтал бэрхэ мэргэжэлтэдые гаргаха бэшэ, харин коммунис үзэл бодолтой хүнүүдые хүмүүжүүлхэ уялгатайбди.

Энэ талаар манай училищида юу хээн хэгдэхэ, хэгдэжэ эхилээ. Жэшээнь, манай библиотечнэ таһагай методическа комисси хүдэлмэриеэ тон шэнээр түсэблөө. Училищиин коллектив партиин ЦК-гай, правительствын тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ, хүдэлмэриеэ яажа эмхидхэн ябуулха тухай хөөрэлдэхэ.

Юрэдөө, училищида һураха һурагшадые шэлэжэ абаха үедөөшье тэрэ тогтоолые һанаандаа оруулха ушартайбди. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, бидэнэй бэлдэһэн мэргэжэлтэд арадай ажахын, соёл гэгээрэлэй алишье һалбарида хэрэгтэй байна гэжэ бидэ баясанабди. Түрэл партиингаа этигэл найдабариие һайнаар харюулхын тула хүдэлхэл гүбди даа!

И. КОСТРОМИНА.
Улаан-Үдын соёл гэгээрэлэй училищиин багша.

ОЛТИРОГТО ХИЗААРАИ АХАМАД ХИРУРГ

Хойто Сахалинай оро үсхэбэрилэгшэд, Урда Курилай загаһашад, Охын нефть олзоборилогшод, олтирогой модо бэлэдхэгшэд болон шахтёрнууд тэрээниие һайн мэдэдэг. Энэ нүхэрэй хори гаран жэлэй гурташада хүнүүдтэ туһа хүргэхээр яаралтай ошоһон харгы замай километрнүүдые тоолжошье барихагүйш. Сахалинай хирург, республикын габьяата врач Альфред Васильевич Егоров энэ үе соогоо 2.500 тухай операцинуудые хэһэн байна.

Коммунист Егоров областиин хирургическа албаниие арбан жэлдэ толгойлжо байна. Зоригтой новатор һэн тула тэрэ медицинын эрдэмэй шэнэ зүйлнүүдэй хойноһоо саг үргэлжэ анхаржа байдаг, тэдээниие хирургически практикадаа нэбтэрүүлдэг. Энээнэйнгээ хажуугаар ухаалан зохёолго хэдэг. Альфред Васильевич зүрхэн соо операци хэхэ өөрсэ янзын инструмент зохёогоо.

Бэшэгүүд, бэшэгүүд... Почтальонууд бэшэгүүдые гэртэнь асардаг, ажалайнь кабинедтэ, мүн хирург Егоровой саг үргэлжэ операци хэжэ байдаг областной больницадашье асардаг байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хирург А. В. Егоров. Туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй болоо. Хирург А. В. Егоров, бортсестра Т. В. Атрохина болон лётчик В. А. Летунов. Санитарна авиациин вертолёдууд врачые Сахалинай ямаршье нютаг хүргэжэ шадаха.

ТАСС-ай фотохронико.

ПОЭТ РОБЕРТ РОЖДЕСТВЕНСКИЙ

Манай орондо, хилын саанашье уран шүлэгтэ дуратайшуул Роберт Рождественские hайн мэдэхэ. Поэдэй зохёон байгуулхы ажалынь — мүнөө хүгжэлтынгөө дээдэ шатада. «Московский рабочий» хэблэлдэ тэрэнэй «Голос города» гэhэн шэнэ номынь гарахаар бэлдэгдэжэ байнхай. Энэ суглуулбарндань Москва, Заполяри, Америкэ, Африка тухай шүлэгүүд ороно. Поэт композиторнуудтай нягта холбоотойгоор ажалладаг. Марк Фрадкин, Оскар Фельцманэй хүгжэмдэ поэт шэнэ шүлэгүүдые бэшэhэн байна.

«Мосфильм» киностудида актёр, режиссер Евгений Матвеев «Судьба» гэжэ фильм буулгажа байнхай. Композитор Евгений Птичкин Роберт Рождественскиин шүлэгүүдтэ хүгжэм бэшээ. Энэнь фильмдэ хэрэглэгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. Рождественский.

ТАСС-ай фотохронико.

ТҮРҮҮШЫН МАСТЕРАЙ hУРАГШАД ИЛАБА

Спорт

hУР ХАРБАЛГА—эгээл эртэ урдын, гоё hайхан спортын зүйл мүн. Тэрэ 1900 ондо Олимпиин нааданай программада түрүүшынхеэ оруулагдаhан юм. 50 шахуу жэлэй турша соо забhарлалтын хэгдэhэнэй hүүлээр спортын энэ зүйл иимэ ехэ нааданай программада дахин hэргээгдэжэ, 1972 ондо Мюнхендэ ерэгшэдэй дура татаhан, hонирхол үүсхэhэн байгаа.

Сагаалса руу hур харбалгаар уласхоорондын федераци (ФИТА) 1930 ондо байгуулагдаhан юм. Дэлхэйн чемпионат 1931 онhоо хойшо хоёр жэлдээ нэгэ удаа үнгэргэгдэдэг байна. hур харбалгаар дэлхэйн түрүү hуури эзэлэлгын ээлжээтэ мүрысөөн 1975 ондо Швейцариин Интерлакен хотодо болохо юм.

hур харбагшад эбэр номын хубшэргэй татажа, hорилго хэхэ үедөө годли бүхэндэ 15-hаа 23 килограмм хүрэтэр хүсэ гаргадаг байна. Тиихэдээ 100 гаран hурша табихадаа, 3000 килограмм юумэ үргэhэнтэй адли хүсэ гаргана бшуу. Теэд мүрысөөнэй үедэ hур харбагшын бүри ехэ хүсэ гаргадаг байhаниинь элитэ.

СССР-эй түрүүшын чемпионат 1963 ондо Таллин хотодо үнгэргэгдэhэн байгаа. СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэ — 1962 онhоо, харин уласхоорондын классай спортын мастерай нэрэ зэргэ 1964 онhоо олгогдодог.

90, 70, 60, метрэй зайда —сагаалсынь диаметр 1 м. 22 см, харин 50,30 метрэй зайда сагаалсын диаметр 80 сантиметр юм.

* * *

hУР ХАРБАЛГААР Буряадай АССР-эй түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн hаяхан Улаан-Үдэ хотын «Динамо» бүлгэмэй стадион дээрэ болобо. 33 спортсмен хубидаа, командаараа 1974 оной республикын чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөө.

... Номо hаадагаа hуйбаданхай, хүдэр шамбай хүбүүд, басагадай зэлэ татан жагсажа, номынгоо хүбшэргэйе татан, зэбын дуу зэдэлгэжэ байхыень харахада, үльгэр онтохон соо хэлэгдэдэг гушан гурбан баатар мүн бэеэ бэелhэндэл мэтээр үзэгдэнэ...

Бултадаа спортын мастернуудhаа бүридэhэн «Труд» бүлгэмэй нэгэдэхи команда бэлэдхэл hайнтай байжа, 6626 очкотойгоор илажа гараа (тренерынь СССР-эй спортын мастер Дандар Дансаранов). «Спартагай» hуршад хоёрдохи hуури эзэлбэ — 5862 очкотой. Эдэнэрhээ 900-гаад очкогоор гээгдэhэн «Трудай» хоёрдохи команда шангай гурбадахи hуурида гараhан байна. «Урожай» бүлгэмэй түлөөлэгшэд хүсэд бэшэ команда табижа, hүүлшын, дүрбэдэхи hуурида үлэхэ ушартай болоhон байха юм.

Хубиин түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн шанга тэмсэлдэ, илангаяа hонирхолтойгоор үнгэрөө. Эндэ манай hурагшад уласхоорондын классай үндэр үрэ дүнгүүдые харуулжа, спортдо дуратайшуулые баярлуулба.

90 метр... Энэ зайда спортын мастернууд Анатолий Гармаев Дандар Дансаранов хоёрой хоорондо шанга тэмсэл болоо. Бороо орожо, hулашагаар hалхилжа байгаашье hаань, А. Гармаев годлинуудаа хойно хойноhоонь мэргэнээр табижа, хоёр үдэрэй дүнгөөр (М-2 упражненеэр) 538 очко абаад, илаhан байна. 20 очкогоор гээгдэhэн Д. Дансаранов—хоёрдохи, «Трудай» нэгэдэхи командын түлөөлэгшэ Аркадий Бутхаев гурбадахи hуурида гараба.

Удаадахи 70 метртэ Хурамхаанай хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулиин багша Анатолий Дондупович Гармаев бултанhаа булюу байжа, 605 очкотойгоор түрүү hуури эзэлбэ. «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэд Д. Дансаранов, А. Бутхаев энэшье удаада шангай hууринуудта гараа.

Эрэшүүлэй дунда 50 метрэй зайда hур харбалга олоной анхарал татаhан, hонирхол үүсхэhэн байгаа. Ушарынь юуб гэбэл, hүүлэй үедэ ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадахадаа, «Урожай» бүлгэмэй командын hуршан Анатолий Гармаев хэдэ дахин уласхоорондын спортын мастерай нормо үлүүлhэн байгаа. Тиин энэ удаада А. Гармаев харагшадай этигэл найдабарие харюулжа, М-2 упражненидэ 637 очко (317+320) абажа эрхимлэбэ. Энэ дүнгынь Львов хотын «Динамо» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Виктор Сидоругай 1972 ондо тогтооhон СССР-эй рекордhоо 6 очкогоор үлүү. Тиихэдэ энэл зайда М-1 упражненеэр США-гай спортсмен С. Либерманай дэлхэйн рекордhоо (324 очко) оройдоол 4 очкогоор бага юм.

30 метрэй зайда мэргэлхэдээ, спортын ветеран Дандар Дансаранов 658 очко абажа, илалта туйлаа. А. Гармаев, Д-Н. Эрдынеев эндэ 2-дохи, 3-дахи hууринуудые эзэлбэ.

Дүрбэн үдэрэй мүрысөөнэй дүн гаргахада, спортын мастер Анатолий Гармаев 2436 очкотойгоор республикын чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Тиигэжэ тэрэ уласхоорондын классай спортын мастерай нормые 56 очкогоор үлүүлээ.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоhон шанга тэмсэлдэ Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай хүдэлмэришэн, СССР-эй спортын мастер Дэнжу Очирова 70, 60, 50 метртэ илажа, дүн хамта 2282 очко абан, 1974 оной Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Спортын залуу мастер Людмила Рандина («Труд») 30 метрэй зайда 646 очко абажа, нэгэдэхи hуурида гараhан байна. Дүрбэн зайда дүн гаргахадань, «Труд» бүлгэмэй нэгэдэхи командын гэшүүд Людмила Рандина Светлана Тараскина гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hуури эзэлбэ.

Нигэжэ hур харбалгаар манай республикын түрүүшын спортын мастер Даша-Нима Эрдынеевэй хүмүүжэмэлнүүд—Анатолий Гармаев, Дэнжу Очирова гэгшэд Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. hур харбалгаар эдэбхитэн, спортын 10 мастерые, спортын мастерта 9 кандидадые бэлдэhэн Д-Н. Эрдынеевэй габьяа энэ талаар ехэ.

Байгша оной чемпионадта залуу спортсменүүд үндэр үрэ дүнгүүдые туйлажа, манай бэлигтэй бэрхэ харбагшадай найдамтай халаантай байhыень элирхэйлэн харуулба. Түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн жэл соо хэгдэhэн ажалай, hорилгын дүнгүүдые согсолдог гээшэ. Теэд спортын олон бүлгэмүүдэй командануудаа мүрысөөндэ табяагүй байhаниинь халагламаар.

Илаhан «Труд» бүлгэмэй нэгэдэхи командада дамжуулгын кубок барюулагдаhан, түрүү hуури эзэлэгшэд дипломуудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаhан байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр байгша оной сентябриин 20—25-да Ставрополь хотодо үнгэргэгдэхэ РСФСР-эй түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөндэ хабаадаха манай суглуулагдамал команда бүридүүлэгдэе.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ТУСХАЙ КОМАНДА БҮРИДҮҮЛЭГДЭБЭ

Улаан-Үдын Дээдэ-Онгостой шадар өөр хоорондын болон командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэжэ, «Спартак» бүлгэмдэ оруулагдадаг профсоюзай юhэн комитедэй найман команда тэрээндэ хабаадалсаба.

Гушан таба наhатай эхэнэрнүүд бусадhаа түрүүлэн 300 метрэй зайда урилдаанда табигдана. Эндэ городой нэгэдэхи больницын медицинскэ сестра Золотухина зайгаа 51,6 секунда соо гаталжа, түрүү hуури эзэлбэ. Удаадахи хоёр hууринуудые трикотаж нэхэдэг фабрикын Горгонова, Алимасова (нэгэдэхи больница) гэгшэд эзэлбэ.

Эдэнэрэй удаа 40-өөд наhатай эрэшүүл 800 метрэй зайда урилдахаар дуудагдана. Эндэ урдандаа Буряадай АССР-эй хэдэн удаа чемпионууд болоhон Владимир Кондаков, Павел Лаптев гэгшэдэй дунда шанга тэмсэл болоно. «Спартак» бүлгэмэй соведэй түрүүлэгшэ В. П. Кондаков нүхэрhөө хоёр секундаар (2. 19. 2 сек.). урид ерэжэ, түрүү hуури эзэлжэ шадаба.

Удаадахи ээлжээндэ — 1000 метрэй зайда залуушуул урилдажа, олоной анхарал татана. Республикын статуправлениин инженер Галина Зайцева зайгаа 3.08,2 секунда соо гаталжа, түрүү hуури эзэлбэ. Эрэшүүлэй дунда 3000 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Улаан-Үдын медучилищиин багша Георгий Шишмарев түрүүлhэн байна. Эдиршүүлэй дунда 1000 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда 19-дэхи hургуулиин hурагша Наташа Шушурихина эрхим байба. Тэрэ зайгаа 3.07,5 секунда соо гаталжа, эрхим дүн харуулба. Хүбүүд сооhоо Гамельян Гафаров Геннадий Кокорин хоёр түрүүшын хоёр hуури эзэлнэ. Эдэнэр 3000 метрэй зайда урилдаhан байгаа.

Команданууд хоорондын дүн гаргахада, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой команда түрүү hуури эзэлhэн байба. Урилдаанда түрүүлhэн спортсменүүдhээ «Спартак» бүлгэмэй команда бүридхэгдэбэ.

К. ВОЛОДИН.

ТОБШОХОНООР...

☆ ШАТАР. Курортын хото Сочидо М. И. Чигориной дурасхаалда зорюулагдаhан уласхоорондын арбадахи наадан үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөнэй дүн гаргахада гроссмейстернүүд Алексей Суэтин (СССР), Карл Робоч (Австри) гэгшэд түрүү hууринуудые эзэлбэ. Энэ жэлэй нааданда найман ороной шатаршад хабаадалсаhан байна.

☆ ШАТАРААР дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө совет ороной гроссмейстернүүд Анатолий Карпов Виктор Корчной хоёрой дунда үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй наадан Москвада сентябриин 15-hаа эхилхэнь. Эдэнэрэй түрүүшын наадан сентябриин 16-да үнгэргэгдэхөөр хараалагданхай. Наадан Союзуудай Байшангай колонно зал соо эхилхэ. Нааданай главна арбитраар — уласхоорондын арбитр, уласхоорондын гроссмейстер А. О'Келли (Бельги), главна арбитрай орлогшо уласхоорондын арбитр, уласхоорондын гроссмейстер С. Флор (СССР) гэгшэд баталагданхай.

☆ ХОККЕЙ. СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд Ригэ хотодо «Динамо» командатай наадахадаа 11:5 тоотойгоор шүүбэ. Сентябриин 10-да оронойманай суглуулагдамал команда «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ түрүүшынгээ уулзалгада Финляндиин командатай наадаба. Эндэ Совет ороной хоккейстнүүд эдэнэрээ 8:1 тоотойгоор шүүhэн байна.

☆ ДОЙБОД. Роттердам хотодо дойбод наадалгаар эхилhэн уласхоорондын уулзалгада СССР-эй, Голландиин суглуулагдамал команданууд хабаадалсаhан байна. Эндэ манай ороной спортсменүүд 11:9 тоотойгоор шүүжэ гараба. Хоёр ороной дойбод наадагшад найма удаа наадахадаа, манай команда долоо дахин шүүhэн, нэгэндэнь лэ тэнсэhэн байха юм.

☆ ТЕННИС. Анкара хотодо теннис наадалгаар эхилhэн уласхоорондын мүрысөөндэ совет ороной суглуулагдамал команда эрхим амжалта туйлажа ябана. Түгэсхэлэй нааданда Гранатурова Австриин Мэрфи гэгшые 6:2 тоотойгоор шүүhэн байна. Совет ороной эрэшүүл сооhоо Богомолов, Борисов гэгшэд Турциин Оздемир, Айдын гэгшэдые шүүhэн байба.

☆ БАСКЕТБОЛ. Манай ороной суглуулагдамал командын гэшүүд Америкын Спокан хотодо гурбадахи, дүрбэдэхи уулзалга үнгэргэхэдөө, США-гай командада 61:82, 69:75 тоотойгоор шүүгдэбэ.

☆ МОСКВАДА спортын табан зүйлөөр дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн нааданда СССР-эй спортсменүүд эрхим амжалта туйлаба. Эдиршүүл сооhоо Москвагай Владимир Галавтин, Таллинай Райво Русман, эрэшүүлэй дундаhаа Львовой Павел Леднев, Москва шадарай Владимир Шмелев, Киевэй Борис Онищенко гэгшэд эрхимлэбэ.

(ТАСС).

хилын саанаhаа

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Болгариин социалис революциин 30 жэлэй ойн hайндэр тухай Софиhаа абтаhан корреспонденцинүүдые аха дүү социалис оронуудай хэблэл үргэнөөр толилно.

«Эдэ бүхы жэлнүүдэй турша соо болгар арад агууехэ Советскэ Союзай аха дүү ёhоной туhаламжа гүнзэгыгөөр мэдэржэ байгаа юм, — гэжэ БКП-гэй ЦК-гай орган — «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. — Тиимэhээ ойн hайндэртөө бидэнние эмхидхэгшэ, илалтануудта зоригжуулагша — БКП-е алдаршуулан, Советскэ Союзда, тэрэнэй Коммунис партида үнэн зүрхэнhөө баяр баясхалан хүргэнэбди».

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко СССР-тэ ерээд байhан Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингхтай уулзажа, хани ёhоор хөөрэлдэhэн тухайнь Индиин «Нэшнл геральд» газетэ «Үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөнүүд» гэhэн гаршаг доро толилбо.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нииттэевропын зүблөөнэй хоёрдохи шата хадаа энэ намарай гол шухала ажал ябуулга болоно гэжэ Венгриин «Мадьяр немзет» газетэ бэшэнэ. Энэ зүблөөнэй хоёрдохи шатые амжалтатайгаар дүүргэжэ, гурбадахи, түгэсхэлэй шатыень зарлахын тула социалис оронууд ехэ хүсэлэл, оролдолго гаргана гэжэ газетэ мэдээсэнэ.

Кипрэй Республикада амгалан байдал hэргээжэ, Кипртэхи байдалые гуримшуулха тухай совет дурадхал эгээн зүб, таарамжатай шиидхэбэри болоно гэжэ ГДР-эй «Берлинер цайтунг» газетэ бэшэнэ. Энэнь НАТО-гай хамааралсалгагүйгөөр, хуби заяагаа өөhэдөө шиидхэхэ арга аралай хүн зондо олгохо байна. НАТО-гай гурбан ороной хабаадалгатай хөөрэлдөөнүүдые Женевэдэ hэргээхын тула НАТО-гай удамаршадай харата муухай hэдэлгэнүүдээ үргэлжэлүүлжэ байhыень газетэ эрид буруушаана. Кипрэй асуудалые шиидхэлгэhээ үргэн олониитые, ООН-ие, Аюулгүйн Соведые зайсуулхын тула зэрэлые хубаажа, тэрэниие Хойто Атлантиин сэрэгэй бүлэглэлэй бааза болгохые оролдоhон ябадал болоно гэжэ «Берлинер цайтунг» тэмдэглэнэ.

Мозамбигтахи байдал тухай шэнжэлэлнүүдые олон газетэнүүд бэшэнэ. Хархис хүсэнүүдэй үймөөн хадаа колониие усадхан зайсуулха ябадалда hаад тойбо татаhан ээлжээтэ hэдэлгэ болоно гэжэ Польшын «Глос Працы» газетэ бэшэнэ. Мозамбигта арад зоной засагаа хүтэлбэрилдэг болохыень буруушаадаг Родезиин, Урда-Африкын Республикын үндэhэ яhанай илгаа гаргагшад үймөөшэдые дэмжэн тухирна.

Сагаан шарайта хүнүүд эдэ үймөөшэдые удамаршална гэжэ «Юманите» газетэ бэшэнэ. ЮАР резервистнүүдые Мозамбигай хилэ худар татажа байна гэжэ «Эко» газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

БАРУУН БЕРЛИН

ШУХАЛА ЗОРИЛГО

ТАСС

Партиин 1974 оной ноябриин 15—17-до болохо IV съездэ, Баруун Берлинэй депутадуудай 1975 оной март hарада үнгэргэгдэхэ городской ба районно суглаануудта бэлэдхэл хэлгэдэ зорюулагдажа, Нэгэдэмэл социалис партиин районно конференцинүүд эндэ эхилбэ.

Баруун Берлинэй СЕП-эй түрүүлэгшэ Г. Данелиус Баруун Берлинэй Ведиинг райондо болоhон конференци дээрэ үгэ жэлээ.

Эб найрамдал, уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэлээ парти хэлбэришэгүйгөөр үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ПАРИЖ

Монакада конгресс нээгдээ

ТАСС

Дундада далайн уhые тунгалаг байлгалгые шэнжэлхэ уласхоорондын семинар Монакада нээгдэбэ. Дундада далайн оршондохи бүхы оронуудай 60 гаран мэргэжэлтэ тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Далайн уhые арюун тунгалаг байлгаха, хинан шалгаха хүдэлмэриин дүнгүүд эндэ согсологдожо, Дундада далайн оршон байгаалиие сахин хамгаалха хэмжээ ябуулгануудые хараалха байна. Дундада далайн нөөсэ баялигуудые ашаглаха асуудалнуудые шиидхэдэг уласхоорондын хэдэ хэдэн эмхинүүдэй үүсхэлээр семинар эмхидхэгдэбэ.

РАНГУН

Аша үрэ ехэтэй

ТАСС

«Хани барисаата орондоо албанай хэрэгээр ошоhон ушарнай амжалтатай hайн байба», — гэжэ делегациин толгойлогшо, «Лаанзинай залуушуул» гэжэ түбэй эмхидхэлэй комитедэй генеральна секретариин орлогшо У Хла Шве Бирмын ниислэл хотын аэропорт дээрэ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ.

Хүндэмүүшэ Совет орондо айлшалха үедөө комсомолой ба пионерэй эмхинүүдэй ажал ябуулгатай гүнзэгыгөөр танилсаhан байнабди.

Энэ аяншалгамнай ехэ аша үрэтэй байба. Манай хани барисаата оронуудай залуушуулай эмхинүүдэй харилсаа холбоотой байханы шухала гэжэ этигэн найдабади. Бирмын социалис программа гэдэг партиин хүтэлбэри доро ажал ябуулхадаа, манай залуушуулай эмхинүүд хүршэнэрэйнгөө дүй дүршэлые халан абажа, хүдэлмэридөө үргэнөөр ашаглаха байhандань этигэн найданабди гэжэ У Хла Шве мэдүүлээ.

Дэлхэйн арад зон эрид буруушаана

Чилиин фашис этэгээдүүдэй хархис муухай үймөө хэжэ, Арадай нэгэдэлэй правительствые унагаан, президент С. Альендые алаhанhаань хойшо тэбхэр нэгэ жэл сентябриин 11-дэ үнгэрбэ. Чилиин арад зоной үнэн зүб тэмсэлые дэлхэйн олониитэ халуунаар дэмжэнэ. Чилиин арад зонтой hаналаа нэгэдэлгын бүхэдэлхэйн үдэрые бүхы оронуудай ажалшад тэмдэглэнэ. Тиихэдээ фашис хунтын муухай ябуулгануудые, хашалта харшалалтануудые эрид буруушаажа байhанаа мэдүүлнэ.

САН-ХОСЕ. Чилиин арадтай hаналаа нэгэдэлгын митингнүүд эдэ үдэрнүүдтэ Коста -Рикын олон предприятинуудта, эмхи зургаануудта үнгэргэгдэнэ.

Чилидэ демократи hэргээхэ, Луис Корваланиие, мүн политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэнүүдтэ хаагдаhан бусад хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ ороной ажалшан арад, студентнэр табина.

Хэдэ хэдэн дээдэ ба юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулинуудай студентнэр, hурагшад hаналаа нэгэдэлгын митингнүүдые эмхидхэжэ, хунтын шуhата муухай, зэрлиг бүдүүлиг ябуулгануудые эрид буруушаана.

ГАВАНА. Чилиин арад зонтой hанал нэгэтэй байhанаа, фашис хунтын харата муухай ябуулгануудые эрид буруушаажа байhанаа Латиин Америкын студентнэрэй эмхи (ОКЛАЕ) мэдүүлээ. Чилиин патриодуудые дары сүлөөлхэ эрилтэ ОКЛАЕ табиба.

БУЭНОС-АЙРЕС. Латиин Америкын парламентаринар Чилиин патриодуудые дэмжэнэ. Чилиин арад зонтой hаналаа нэгэдэлгын Латиин Америкын парламентскэ конференциие Венесуэлын ниислэл Каракас хотодо зарлаха гэhэн шиидхэбэри энэ түбиин элдэб оронуудай парламентнуудай 150 түлөөлэгшэ абаба. Тус конференци ноябрь hарын хоёрдохи хахадта зарлагдаха юм гэжэ Граждан радикальна союз гэдэг партиhаа Аргентинын сенатор Иполито Солари Иригойнен мэдээсээ.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

ЭРДЭМТЭД АЙЛШААР ЕРЭБЭ

ТАСС

Оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха талаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай СССР-эй ба США-гай правительствануудай хоорондо хэгдэhэн хэлсээнэй үндэhөөр, промышленна үлэгдэлнүүдээр нуур сөөрэмүүдые бузарлахагүйн тула американ мэргэжэлтэдэй хэhэн ажал ябуулгатай танилсахаяа бүлэг совет эрдэмтэд Холбоото Штадуудта ерэбэ.

Совет эрдэмтэд Эри нуурые, харахаяа ошобо. Эри нуурые промышленна үлэгдэлнүүдээр бузарлахагүйн тула хэгдэжэ байhан хүдэлмэритэй танилсаха зуураа, Мичиганай, Чикагын университедүүдэй эрдэмтэдтэй нуур сөөрэмүүдэй, гол мүрэнүүдэй уhанай арюун сэбэр байлгые сахин хамгаалха талаар hанамжануудаа хэлсэхэ байна.

Американ делегаци нёдондо жэл Советскэ Союзда ерэжэ, СССР-эй гол мүрэнүүдые, нуурнуудые сахижа, уhыень арюун сэбэр байлгаха талаар хэгдэдэг хүдэлмэритэй танилсаhан байгаа.

ХАНОЙ

Правительствын заседани

ТАСС

Лаосой Национальна нэгэдэлэй саг зуурын правительствын ээлжээтэ заседани Вьентьянда болобо. Премьер-министрэй, гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уялга дүүргэгшэ Фуми Вонгвичидэй түрүүлэлгэ доро энэ заседани болоhон байна.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнуудаар шиидхэбэринүүд нэгэн hаналтайгаар абтаа гэжэ Каосан Патет Лао агентство дамжуулна. Тодорхойлон хэлэхэдэ, ООН-ой Генеральна Ассамблейн болохоёо байгаа сессидэ хабаадаха Лаосой делегациин бүридэл баталагдаа. Лаосой делегациие Фуми Вонгвичит толгойлхо юм.

Хэдэ хэдэн социалис оронуудта албанай хэрэгээр hаядаа ошохо Лаосой делегациин бүридэл баталагдаа.

ВЬЕНТЬЯН

Тхиеугай засаг захиргаание буруушаана

ТАСС

Тхиеугай хархис захиргаанай дотоодын ба гадаадын политикые буруушааhан ехэ демонстраци Хюэ хотодо болобо. Реформо хэхэ, демократическа эрхэ олгохо эрилтэтэй плакадуудые бариhан таба мянга гаран хүн Вьетнамай урдын королевскэ ниислэлэй үйлсэ гудамжануудаар үнгэрэн гараба.

БЕЙРУТ

Хархис ябуулгаяа үргэлжэлүүлhээр

ТАСС

Сентябриин 9-дэ Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд Урда Ливанай Кфар-Шуба, Рашайя Аль-Фухкар гэжэ hууриин тосхонуудые буудаhан байна. Энээнhээ уламжалан, хүдөө ажахын ургамалнуудта ехэ гарза хохидол ушаруулагдаа.

Нютагай хэбэлэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор Израиль сэрэгүүдээ Ливанай, Сириин хилэ худар татажа байна. hаяхан сэрэгэй албанда татаhан резервистнүүдээ эндэ асараа. Израилиин ээрхэг түрнимхэй шэнэ ябуулгануудые хэхээр бэлдэжэ байhыень Тель-Авивай hанаашалганууд элирхэйлэн гэршэлнэ.

УНШАГТЫ[Д] hонирхохо[д] байхат[а]

УРДЫН ХЭРЭМҮҮД С[ОО] ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛ[НЭ]

XVII—XVIII ЗУУН ... дэй үеын хубсаhа үмд... жэмшэд эртэ урдын ... пүмпэгэр оройтой зал ... лигдэжэ байhан пэеш... гэдэ тааруу зохидоор ... ланхай. Клавесин, ... альт наадана... Бах, Бет... ба Моцартын бэшэhэн ... хүгжэмүүд зэдэлнэ...

Карлштейн, Конопи... Кршивоклат, Кокоржин... эртэ урдын түүхэтэ бусад ... рэмүүд соо иимэ юрэ бусын ... церт-наадан ходо ходо ... гэгдэдэг байна. Эртэ ... түүхэтэ хэрэмүүд соо класс... ска хүгжэмэй түрүүшын ... цертын эмхидхэгдэhээр 15 ... лэй ой энэ зун гүйсэбэ.

ЖЭГҮҮРТЭ ШУБУУД[ААР] hЭРГЫЛЭГТЫ!

АГААРТА жэгүүртэ шуб... тай дайралдаhанhаа ула... лан, жэлэй турша соо Г... ниин Федеративна Респ... када 300 гаран самолёт ... тэлдэ ородог байна. Эн... уламжалан, жэлдэ 2—3 ... лион маркын гарза хо... ушаруулагдадаг юм гэжэ ... гэй граждан авиацин ... лени мэдээсэнэ.

Управлениин түлөөлэ... мэдүүлhэнэй ёhоор, шуб... дайралдашахагүйн тула ... молёдой пилодууд ... шубуудай олоороо ни... газарhаа холуур гараха... тай болоно.

ЭТРУСКАНУУДА[Й] ХҮҮР ОЛДОБО

ЧЕРВЕТЕРИ хото... Италиин археологууд ... га хэхэдээ, эртэ урдын этр... нуудай хүүр олобо. Наh... раhан хүнүүдэй hүнэhэ ... хамгаалдаг бурханай ... шулуугаар hиилэгдэнхэй ... Эндэ шулуун арсаланууд, ... бусад зүйлнүүд олдоо. М... жэлтэдэй hанамжын ёhоор, ... олошо түүхэтэ туйлай ех... ха шанартай байна. Энэ ... 6 метр үндэртэй юм. Пот... нүүдэй ба боро гүроөhэ ... жа ябаhан арсалануудай ... зураг хажуу ханаарнь ... дэнхэй.

АЛЬТХЕГНЕНБЕРГ[ЭЙ] БОЛОhОН УРШАГ[ТАЙ] УШАР

БАВАРИИН Альтхегне... хото руу орохо харгы ... онсо тэмдэг табигдаба ... яhа хэрээhэлүүлэн табиhа... химой тархи. Энэнь хото ... род руу орохо гээшэ хо... тай гэhэн удхатай.

Нютагай банкда хо... «Отто Диркс» гэжэ зав... хэдэн неделиин турша со... кубометр тухай цианист... ли — айхабтар хүсэтэй ... хотын үлэгдэлнүүдэй ха... даг газарта гаргагдаhан ... гаа. Энэ хорон 3 метр ... гыдэ газар руу нэбтэржэ ... жо, зарим хубинь дүтэ ... рай гол мүрэнүүд, уhа ... мууд руу ороо. Мэргэжэл... hанамжын ёhоор, заводой ... hан энэ хорон ганса Бав... бэшэ, Австриин ба Шв... риин бүхы хүн зондо аюу... хёолдуулха байна.

Альтхегненбергдэ бол... уршагта ушар бүхы ФРГ ... арад зоной дурыень гут...

«ҮНЭТЭЙ» ХАШАР[ТАЙ] МҮНГЭН

Нэгэ центын сэнтэй хаш... мүнгэн американ банкда ... хо шухаг, үнэтэй сэнтэй ... hон байна. Мүнгэнэй ... унахадань, 95 процентнь ... дээр, 5 процентнь ... шудхагдаhан энэ хашарh... гэнэй сэн нэмэhэн байна. ... гэнэй үнэ сэнгэй унахада, ... центын хашарhа мүнгэ ... гаяа Монетнэ двор болоо... байгаа.

ҮНЕЭДТЭ ШҮДЭ ТАБ[ИБА]

ШҮДЭЭЭ уhаhан ... хожоржо, hү багатай бо... гээд Мадридтахи ветери... институдэй мэргэжэлтэд ... на. Зарим үнеэдтэ шүдэ ... хадань, hү hаамынь дээш... байгаа гэжэ дүй дүршэл... хэйлэн гэршэлнэ.

ПАРИКМАХЕРНУУ[ДАЙ] ХҮДЭЛМЭРИГҮЙ ҮЛ[ЭЭД] ТУЙЛДАА ХҮРЭБ[Э]

УТААР үhэеэ табиха ... парикмахернуудай ажал ... дэлмэридэ ехэ гарза хо... ушаруулба. Эгээл иимэhээ ... Ланкагай Республикын ... мянган хүниие нэгэдүүлдэг ... рикмахернуудай проф... правительстводо бэшэг ... гээ. Тиихэдээ залуу хүн... үhэеэ утаар табихыень хо... хуули гаргаха эрилтэ энэ... тор табигдана.

(ТАСС)

«СПОРТЛОТОГО[Й]» «СПОРТЛОТО—2-[ОЙ]» ТИРАЖ

«Спортлотогой», «С[порт]лото-2-ой» 1974 оной [сен]тябриин 10-да Москв[ада] гэргэгдэhэн 25-дахи ти[ражай] дүнгүүд иимэ:

«Спортлото» — 7 (... 13 (уhанай-саньн ... 36 (слалом), 37 (мэргэ... далга), 44 (фигурна ... ралга), 46 (хоккей);

«Спортлото—2»—1 (... спорт), 4 (альпинизм), ... рилдаан), 16 (гимна... 26 (мотобол), 33 (...

(ТАСС)

Редакторай орл[огшо]
М. Н. НИМА[ЕВ]

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ажалай алдар соло» — түрүү бэшэг. Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой механизаторнуудай социалис уялганууд. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «hуралсалай шэнэ жэл эхилхэнь» В. Тюринагай статья. Партийна ажабайдалай хронико. «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай хүдэлмэрилэшэдэй зүблөөнhөө тэмдэглэлнүүд.

Гурбадахи хуудаhанда. ВДНХ-гай орден, медальнуудта хүртэhэн республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй список.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин. Хилын саана.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35—Советскэ Союзай Герой, СССР-эй летчик-космонавт О. Г. Макаровтай «Орленок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга (үнгэтэ). 15.35—hүүлэй hонин. 15.45—Молдавиин дуун ба хатарнууд (үнгэтэ). 16.05—СССР-эй АН-ай гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусана (үнгэтэ). 16.35—«Назначение» — телевизионно уран hайханай фильм. (3-дахи сери).

Улаан-Үдэ. 17.45—Дамжуулгын программа. 17.50—Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 18.40—Телевизионно hонин.

«Орбита». 19.00—«Время»—мэдээсэлэй программа. 19.30—19.40 — Забhарлалга. 19.40—Болгариин Арадай Республикын соёл культурын үдэрнүүдэй хаалга. Концерт (үнгэтэ). 21.15—«Наполовину всерьез» — богони зүжэгүүдэй телевизионно театр (үнгэтэ). 22.00—Уран hайханай гимнастикын оюун бэлигтэн (үнгэтэ). 22.50—23.00 — Забhарлалга. 23.00—Арадай хүгжэмэй концерт (үнгэтэ). 23.40—«Вы, не забыли это чудо?» —документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 24.00—«Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.40—«Хроника ночи»—уран hайханай фильм. 21.10—«Средь шумного бала» — хүгжэмтэ фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр үүлэтэйшэг байха, бороо орохогүй. Үглөөгүүр зарим газарта манан унаха. hулаханаар hалхилха. hүниндөө 0—5 градус дулаан, хюруу унаха. Хойто, Ахын, Түнхэнэй, Захаминай аймагуудаар 0—5 градус хүрэтэр хүйтэрхэ, үдэртөө 13—18 градус дулаан байха.

□ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01514. Заказ №